

Ọrọ ọ̀sọki nipa adisọkan ti Isilaamu

Lati ọwọ Ọlọla julọ Sheikh ọlọpọlọpọ mimọ
Muhammad ọmọ Solih Al-Uthaymīn
Ki Ọlọhun fi ori jin in ati awọn obi rẹ mejeeji ati gbogbo Musulumi

*

Pèlú orúko Ọlọhun, Aṣọke-aye Aṣake-ọrun

Ọrọ ịsaaaju

*

Dajudaju gbogbo ọpẹ n bẹ fun Ọlọhun, a n dupe fun Un, a n wa iranlọwọ lọ si ọdọ Rẹ, a n wa aforijin Rẹ, a n ronú piwada lọ si ọdọ Rẹ, A n wa isọra pẹlu Ọlọhun kuro nibi awọn aburu awọn ẹmi wa, ati kuro nibi awọn aburu işe wa, Ẹni ti Ọlọhun ba fi mọna ko si ẹni ti o le si i lona, ẹni ti O ba sọ nu ko si afinimona fun un, Mo n jẹrii pe ko si ẹni ti ijọsin ododo tọ si afi Allohu nikan soṣo ti ko si orogun fun Un, Mo n jẹrii pe dajudaju Muhammad ẹru Rẹ ni Ojise Rẹ ni, ki Ọlọhun kẹ ẹ ati awọn ara ile rẹ, ati awọn sọhoba rẹ, ati ẹni ti o ba tele wọn pẹlu daadaa, ki O si se ola fun un.

Lẹyin naa: Dajudaju (Imọ imu Ọlọhun ni ọkan soṣo nibi ijọsin) ni eyi ti o ni ọla julọ ninu awọn imọ, ati eyi ti o gbongbong julọ ninu awọn ni ti iyi, ti o si jẹ dandan julọ lati wa; nitori pe dajudaju oun ni imọ nipa Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga-, ati awọn oruko Rẹ, ati awọn iroyin Rẹ, ati awọn iwọ Rẹ lori awọn ẹru Rẹ, ati nitori pe oun ni kọkọro oju-ona lọ si ọdọ Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga-, ati ipile awọn ofin Rẹ

Nitori eyi: Awọn Ojise fi ẹnu kò lori ipepe lọ si ọdọ Rẹ, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {A kò rán òjísẹ kan nísẹ ọ̀wájú rẹ àfi kí A fi imísí ránkẹ sí i pé: “Dájúdájú kò sí ọ̀lọhun tí ijọsin tọ sí àfi Ẹmi (Allāhu). Nítorí náà, ẹ jọsin fún Mi} Surah Al-Anbiyá’: 25 Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- jẹrii fun ara Rẹ pẹlu ije ọkan soṣo, ti awọn mọlaika Rẹ naa jẹrii fun Un pẹlu rẹ, ati awọn onimimọ, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Allāhu jẹrii pé dájúdájú kò sí ọ̀lọhun kan tí ijọsin tọ sí àfi Ọun. Àwọn mọlaika àti onímọ ẹsin (tún jẹrii bẹẹ.), Allāhu ni Onídéédé. Kò sí ọ̀lọhun kan tí ijọsin tọ sí àfi Ọun, Alágbára, Ọlọgbọn} [Surah Āl-`Imrān: 18]

Nigba ti ọrọ imu Ọlọhun lọkan ti ri bayii, o jẹ dandan lori gbogbo Musulumi kọkan lati ko akolekan pẹlu rẹ ni ti kiko, ati ni ti kiko ẹlomiran, ati ni ti ironu si, ati ni ti adisọkan; lati le mọ ẹsin rẹ lori ipile ti o ni alaafia, ati ifayabale ati gbígba fún pátápátá; titi yio fi se oriire pẹlu awọn eso rẹ, ati awọn abajade rẹ

Ọlọhun ni olufini se konge

Olukowe

*

Ẹsin Isilaamu

Ẹsin Isilaamu: Oun ni ẹsin ti Ọlọhun gbe Anabi Muhammad- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- dide pẹlu rẹ ti O si pari awọn ẹsin pẹlu rẹ, ti O pé e fun awọn ẹru Rẹ, O si se asepe idera le wọn lori pẹlu rẹ ti O yonu si i ni ẹsin fun wọn, ti ko si nii gba ẹsin ti o yatọ si i lowo ẹni kankan, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {(Ánábì) Muhammad kí í şe bábá ẹni kan kan nínú àwọn ọ̀kúnrin yín, şùgbọn (ó jé) Ọjise Allāhu àti ọpin àwọn Ánábì. Allāhu sì n jé Onímọ nipa gbogbo nńkan} Surah Al-Ahzáb: 40 Ọba- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Mo parí ẹsin yín fun yín lóníí. Mo sì şe àşepé idera Mi fun yín. Mo sì yónú sí 'Islām ní ẹsin fun yín} [Surah Al-Mā'idah: 3] Ọba- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Dájúdájú ẹsin t'ó wà lódò Allāhu ní 'Islām} [Surah Āl-`Imrān: 19] Ọba- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Ẹnikẹni tí ó bá wá ẹsin kan şe yatò sí 'Islām, A ò níí gbà á lówọ rẹ. Ní Ọjọ Íkẹyìn, ó sì máa wà nínú àwọn ẹni òfò} [Surah Āl-`Imrān: 85] Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ti şe ni dandan lori gbogbo awọn eniyan lati jọsin fun Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- pẹlu rẹ, O sọ ni ẹni ti O ba Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- soro pe: {Sọ pé: “Ẹyin ẹniyàn, dájúdájú ẹmi ni Ọjise Allāhu sí gbogbo yín pátápátá. (Allāhu) Ẹni t'Ó ni ijoba awọn sánmọ àti ilẹ. Kò sí ọ̀lọhun tí ijọsin tọ sí àfi Ọun. Ó n sọ ẹdá di aláàyè. Ó sì n sọ ẹdá di òkú. Nítorí náà, ẹ gbàgbọ nínú Allāhu àti Ọjise Rẹ. Ánábì aláimọ̀nkomọ̀nkà, ẹni t'ó gbàgbọ nínú Allāhu àti àwọn ọ̀rọ Rẹ. Ẹ tẹlẹ e nítorí kí ẹ lè mọ̀nà} [Surah Al-A`rāf: 158] O wa ninu Sohiihu Muslim: Lati ọdọ Abu Hurayra- ki Ọlọhun yonu si i- lati ọdọ Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- pe dajudaju o sọ pe: “Mo fi ẹni ti ẹmi Muhammad n bẹ lowo Rẹ bura, ẹnikẹni ko nii gbọ nipa mi ninu ijo yii, Júú lo jẹ ni tabi Kristeni, lẹyin naa ni o wa ku, ti ko si gbagbo pẹlu nnkan ti wọn fi ran mi, a fi ki o wa ninu awọn ero ina”.

Nini igbagbo pẹlu rẹ: Gbigba nnkan ti o wa pẹlu rẹ ni ododo pẹlu gbigba a wole ati itẹriba, ko nii jẹ gbigba lododo nikan, fun idi eyi ni Abu Tolib ko fi jẹ onigbagbo nínú Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- pẹlu gbigba nnkan ti o wa pẹlu rẹ ni ododo, ati ijẹrii rẹ pe dajudaju o wa ninu eyi ti o daa julọ ninu awọn ẹsin

Èsin Isilaamu: O ko gbogbo anfaani ti awọn èsin išaaju ko sínú si inú, ti o si yatọ si wọn pẹlu pe o daa fun gbogbo igba ati aaye ati iḡ, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ ti O n ba Ojise Rẹ soro pe: {A sọ Tira (al-Kur'an) kalẹ fun ọ pẹlu ododo. Ó n jẹri sí èyí t'ó jẹ ododo ninú èyí t'ó síwájú rẹ ninú Tira. Ó n wá ààbò fun awọn ofin inú rẹ} [Surah Al-Mâ'idah: 48]

Itumọ didaa rẹ fun gbogbo asiko ati aaye ati iḡ ni: Dajudaju gbigba a mu ko tako awọn anfaani iḡ ni eyikeyi asiko tabi aaye, bi ko se pe oun ni didaa rẹ, itumọ iyẹn ko kii se pe o teriba fun gbogbo asiko ati aaye ati iḡ, gege bi apakan ninu awọn eniyan se fe e bee

Èsin Isilaamu: Oun ni èsin ododo ti Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- fi ọwọ sọyà fun ẹni ti o ba dirọ mọ ọn bi o se ye lati ran an se, yio si maa fi borí ẹni ti o yatọ si i, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {(Allāhu) Ọun ni Ẹni tí Ó fi imòná àti èsin ododo ('Islām) rán Ọjise Rẹ nítorí kí Ó lè fi borí èsin (miíràn), gbogbo rẹ pátápátá, awọn ọṣeḡo ibáà kórira rẹ} [Surah As-Saff: 9] Ọba- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Allāhu ṣàdéhùn fun awọn t'ó gbàgbó ní ododo ninú yín, tí wón sì se awọn isẹ rere pé dájúdájú Ó máa fi wón se àrólé lórí ilẹ gégé bí Ó se fi awọn t'ó síwájú wón se àrólé. Dájúdájú Ó máa fi àyè gba èsin wón fun wón, èyí tí Ó yónú sí fun wón. Léyin ibèrù wón, dájúdájú Ó máa fi ifàyabalẹ dípò rẹ fun wón. Wón n jòsin fun Mi, wón kò sì fi nńkan kan sebo sí Mi. Ẹnikẹni tí ó bá sí sàl moore léyin iyẹn, awọn wọnyẹn, awọn ni ọbilẹjẹ} [Surah An-Nūr: 55]

Èsin Isilaamu: Adisọkan ni, ati ofin, o pe nibi adisọkan rẹ, ati awọn ofin rẹ:

1- O n paṣe pẹlu imu Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ni ọkan soṣo nibi ijosin ati pe o n kọ kuro nibi ebo

2- O n paṣe pẹlu ododo sisọ, o si n kọ kuro nibi irọ pipa

3- O n paṣe pẹlu ṣiṣe deede o si n kọ kuro nibi ojoro, deede ni ṣiṣe dogba laarin nnkan ti o je nńkan kan naa, ati ṣiṣe iyatọ laarin nnkan ti wón yatọ si ara wón, deede ko kii se ṣiṣe dogba ti a kàn tú sílẹ béè, bi awọn kan se maa n pe e nigba ti wón ba n sọ pe: Èsin Isilaamu je èsin oḡboḡba, o maa wa tu u silẹ béè, dajudaju oḡboḡba laarin awọn nnkan ti wón yatọ si ara wón je àbòsí kan ti Isilaamu ko le mu wa, ti ko si le yin ẹni ti o ba se e

4- O n paṣe pẹlu jije olufokantan, o si n kọ kuro nibi jjanba

5- O n paṣe pẹlu imu adehun se, o si n kọ kuro nibi jjanba àdéhùn

6- O n paṣe pẹlu ṣiṣe dáadáa si awọn obi mejeeji, o si n kọ kuro nibi ṣiṣe wón

7- O n paṣe pẹlu dida ebi pọ, awọn naa ni awọn moḡebi, o si n kọ kuro nibi gige okun ebi.

8- O n paṣe pẹlu ṣiṣe daadaa si awọn ara adugbo, o si n kọ kuro nibi ṣiṣe aburu si wón

Ni àkótán: Dajudaju (Isilaamu) n paṣe pẹlu gbogbo iwa ọlọla, o si n kọ kuro nibi iwa iyepere. O n paṣe pẹlu gbogbo iwa rere, o si n kọ kuro nibi gbogbo iwa aburu

Ọba- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Dájúdájú Allāhu n paṣe ṣiṣe déédé, ṣiṣe rere àti fifún ebi (ní nńkan). Ó sì n kọ iwa ibàjẹ, ohun burúkú àti rúkèrùdò. Ó n se wáàsí fun yín nítorí kí ẹ lè lo irántí} [Surah An-Nahl: 90]

*

Awọn orígun Isilaamu

Awọn orígun Isilaamu: Awọn ipilẹ rẹ ti o duro le lori, wón je marun-un: Wón daruko wón ninu nnkan ti Ibnu Umar- ki Ọlọhun yonu si i- gba wa lati ọdọ Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- pe dajudaju o sọ pe: "Wón mọ Isilaamu pa lori nnkan marun-un kan: Lori pe ki wón mu Ọlọhun ni ọkan soṣo nibi ijosin- ninu egbawa kan "lórí nnkan marun-un kan"-: Jijerii pe ko si ẹni ti ijosin ododo to si afi Allohu, dajudaju Anabi Muhammad je eru Rẹ ati Ojise Rẹ, ati gbigbe irun duro, ati yiyọ saka, ati gbigba awe Ramadan, ati lilo si ile Oluwa", arakunrin kan sọ pe: Lilo si ile Olúwa, ati gbigba awe Ramadan? o sọ pe: "Rára, gbigba awe Ramadan, ati lilo si ile Oluwa", báyií ni mo se gbo ọ lati ọdọ Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a-

1- Ṣugbon jijeríí pe ko si ẹni ti ijosin ododo to si afi Allohu, dajudaju Anabi Muhammad je eru Rẹ ati Ojise Rẹ ni: Adisokan ti o rinle ti a n fi ahon sọ ọ pẹlu ijerii yii, gege bii pe o n wò ó pẹlu bi o se fi rinle yii, bi ko se pe wón se ijerii yii ni orígun eyokan pẹlu pé awọn ti a fi n jerii ju eyokan lo

Ninu ki o se pe: Nitori pe Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- je ẹni tí n je isẹ Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga-, nítorí naa ijerii fun Un pẹlu ije eru ati ije ojise wa ninu asepe ijerii pe ko si ẹni ti ti ijosin ododo to si afi Allohu

Tabi ki o se pe: Nitori pe ijerii mejeeji naa ni ipilẹ nini alaafia awọn isẹ ati itewogba wón; nigba ti o se pe ko si ini alaafia fun isẹ kan tabi itewogba kan, afi pẹlu imokanga fun Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ati itele fun Ojise Rẹ- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a-

Ati pe pẹlu nini imokanga fun Ọlọhun, jijeríí pe: Ko si ẹni ti ijosin ododo to si afi Allohu maa wa si imuse, ati pe pẹlu itele Ojise Rẹ, jijeríí pe: Anabi Muhammad je eru Rẹ ati Ojise Rẹ naa maa wa si imuse.

Ninu awọn eso ti wón n be fun ijerii ti o tobi yii ni: Titu ọkan silẹ ati emí kuro nínú ije eru fun awọn ẹda, ati titẹle awọn ti wón yatọ si awọn Ojise

2- Sugbõn gbigbe irun duro: Oun ni jijõsin fun Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga- pẹlu şışe e lori ojupanna idúrõşinşin ati aşıpe ni awõn asiko rẹ, ati awõn ọna ti a n gba şe e.

Ninu awõn eso ti wõn n bẹ fun un: Işípáyá igba-aya, ati itutu oju, ati kikõ kuro nibi iwa ibajẹ ati ohun burúkú

Şugbõn yíyõ saka: Oun ni jijõsin fun Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga- pẹlu nina odiwõn ti o jẹ dandan ninu awõn dukia ti wõn létõtõ si yíyõ saka ninu wõn

Ninu awõn eso ti n bẹ fun un ni: Fifõ ẹmi mọ kúrò nínú iwa yẹpẹrẹ (Ahun) ati gbigbõ bukaata Isilaamu ati awõn Mùsùlùmí

Şugbõn gbigba awẹ Ramadan: Oun ni jijõsin fun Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga- pẹlu kiko ẹnu ro kuro nibi awõn nnkan ti n ba aawẹ jẹ ni ọsan Ramadan

Ninu awõn eso ti n bẹ fun un ni: Rire ẹmí lori gbigbe àwõn nnkan ti a nífẹẹ si ju silẹ; lati wa iyõnu Ọlõhun-Alagbara ti O gbõnngbõn-

Şugbõn lílõ si ile Oluwa: Oun ni jijõsin fun Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga- pẹlu gbigbero ile ọwõ; lati şe awõn işe hajj Ninu awõn eso ti n bẹ fun un ni: Rire ẹmí lori nina igbiyanju ti dukia ati ti ara síbi itẹle Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga-; fun idi yii ni lílõ si ile Oluwa şe jẹ igbiyanju si oju ọna Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga-

Ati pe awõn eso ti a darukõ yii fun awõn ipilẹ yii ati awõn ti a ko darukõ wõn maa şe ijõ naa ni ijõ ti Isilaamu ti o mọ, ti o maa jõsin fun Ọlõhun ni ẹsin ododo, ti yoo si máa lò pẹlu ẹdá pèlú deedeede ati ododo Nitõri pe nnkan ti o yatõ si i ninu awõn ofin Isilaamu n daa pẹlu dídára awõn ipilẹ yii, ti awõn işesi ijõ naa n daa pẹlu dídára alamõri ẹsin wõn, ti dídára awõn işesi wõn o maa bõ fun wõn pẹlu odiwõn nnkan ti o ba bõ fun wõn ninu dídára awõn alamõri ẹsin wõn Ẽni ti o ba fẹ şe àwárí iyen, ki o lọ ka ọrọ Ọba- ti ọla Rẹ ga-: {Tí ó bá jẹ pé dájúdájú àwõn ará ilú náà gbàgbõ lódodo ni, tí wõn si bẹrù (Allāhu), A íbá şínà àwõn ibùkún fún wõn láti inú sánmò àti ilẹ. Şugbõn wõn pe òdodo níró. Nígba náà, A mú wõn nítorí ohun tí wõn n şe níşẹ.Şé àwõn ará ilú náà fàya balẹ pé iyà Wa (kò lè) dé bá wõn ní alẹ ni, nígbà tí wõn bá n sùn lówó?Şé àwõn ará ilú náà fàya balẹ pé iyà Wa (kò lè) dé bá wõn ní iyálẹta ni, nígbà tí wõn bá n şeré lówó?Şé wõn fàya balẹ sí ète Allāhu ni? Kò mà sí ẹni t'ó máa fàya balẹ sí ète Allahu áfi ijõ olófo} [Surah Al-A`râf: 96-99]

Ki o lọ wo itan àwõn ti wõn şaaju; dajudaju itan jẹ ariwoye fun awõn ọlọpọlọpọ, ati imọ amọdaju fun ẹni ti gaga o ba ti di ọkàn rẹ, Ọlõhun ni a n wa oore lọ si ọdọ Rẹ

*

Àwõn ipilẹ adisõkan ti Isilaamu

Ẽsin Isilaamu:- Gege bi a şe şe alaye şiwaju- adisõkan ati ofin ni, a ti tọka si nnkankan ninu awõn ofin rẹ, a darukõ awõn origun rẹ ti a ka si ipilẹ fun awõn ofin rẹ

Şugbõn adisõkan ti Isilaamu, awõn ipilẹ rẹ ni: Nini igbagbõ ninu Ọlõhun, ati awõn mọlaika Rẹ, ati awõn iwe Rẹ, ati awõn Ojışe Rẹ, ati ojo ikeyin, ati kadara: Eyi ti o daa nibẹ, ati eyi ti o buru nibẹ

Tira Ọlõhun ti tọka si awõn ipilẹ yii, ati Sunnah Ojışe Rẹ- ki ike Ọlõhun ati ọla Rẹ maa ba a-

Ninu iwe Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga- ni O n sọ pe: {Ki í şe ohun rere ni kí ẹ kojú sí agbègbè ibùyò òòrùn àti ibùwò òòrùn, àmò (olùşe) rere ni ẹnikẹni t'ó bá gbàgbõ nínú Allāhu, Ojõ Íkẹyin, àwõn mọlaika, Tírà (al-Kur`ān), àti àwõn Ānábì} [Surah Al-Baqarah: 177] O n sọ nipa kadara pe: "{Dájúdájú A şedá gbogbo nńkan pèlú kádàrá*Àşe Wa (fún mí mú nńkan bẹ) kò tayò (àşe) ẹyò kan şoşo gégẹ bí işéjú} [Surah Al-Qamar:49-50] Ninu Sunnah Ojışe Ọlõhun- ki ike Ọlõhun ati ọla Rẹ maa ba a- Anabi- ki ike Ọlõhun ati ọla Rẹ maa ba a- n sọ ni ẹni ti o n da Jibril lohun nigba ti o bi i nipa igbagbõ pe: Igbagbõ ni: Ki o ni igbagbõ ninu Ọlõhun, ati awõn mọlaika Rẹ, ati awõn iwe Rẹ, ati awõn Ojışe Rẹ, ati ojo ikeyin, ki o ni igbagbõ ninu kadara: ẹyí ti o daa nibẹ ati eyi ti o buru”

*

Nini igbagbõ ninu Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga-

Şugbõn nini igbagbõ ninu Ọlõhun ko awõn alamõri mering kan sinu:

Alamõri akọkọ: Nini igbagbõ ninu bibẹ Ọlõhun- ti ọla Rẹ ga-:

O ti tọka si bibẹ Rẹ- ti ọla Rẹ ga-: Adamọ, ati laakaye, ati sharia, ati imọlara

1- Şugbõn itọka adamọ lori bibẹ Rẹ- mimọ ni fun Un ti ọla Rẹ ga-: Dajudaju gbogbo nnkan ti a da, wõn da wõn lori igbagbõ nínú Aşedá rẹ lai şeşe maa ronú tẹlẹ, tabi kọ ẹkọ kankan, ko si nii yẹ kuro nibi nnkan ti adamọ yíí n beere fun afi ẹni ti nnkan ti o le yi i ba şelẹ si ọkan rẹ; Fun ọrọ Anabi- ki ike Ọlõhun ati ọla Rẹ maa ba a- ti o sọ pe: “Ko si ninu ẹni ti a bi kan afi ki wõn bi i lori adamọ, awõn obi rẹ mejejeji ni yio sọ ọ di Júú , tabi Kristeni tabi Abóná”

2- Şugbõn itõka laakaye lori bibẹ Qlõhun- ti ọla Rẹ ga- ni pe awõn ẹda yii: Eyi ti wõn da şáájú rẹ ni ati èyí ti wõn da leyin rẹ ni, ko si ibuyẹ ti ko fi nii si Aşẹdá fun un ti O mu u be; nigba ti o şe pe ko rorun lati mu ara rẹ be, ko si rorun ki wõn maa be pẹlú èèsì

Ko rorun ki wõn mu ara wõn be fun ara wõn; nitori pe nnkan ko le şeda ara rẹ; nitori pe ko sii şiwaju bibẹ rẹ, bawo ni yio şe je aşeda?!

Ko si rorun ki wõn maa be pẹlú èèsì; nitori pe gbogbo nnkan ti o ba n be, dandan ni ki o ni ẹni ti o maa mu u be. Torí pé bibẹ wõn lórí ètò ti o rẹwa yii, ati lbámu ti o so pọ yii, ati asopọ ti o yi yii, láàrin àwõn okùnfà ati awõn nńkan ti n fà á, ati laarin awõn nnkan ti n be si ara wõn, eyi maa kọ pátápátá ki bibẹ wõn o şèèšì; torí pé nńkan ti n şèèšì be, ko wulẹ si lórí ètò ni ipilẹ bibẹ rẹ, bawo wa ni o şe maa ni ètò nígbà tí o wa n be lọ ati igba ti o n dàgbà sókè si?

Ti ko ba rorun ki awõn ẹda maa mu ara wõn be fun ara wõn, ti wõn ko si maa be ní ti şèèšì; o di dandan ki wõn ni ẹni tí o maa mu wõn maa be, Oun naa ni Allahu Oluwa awõn ẹda

Dajudaju Qlõhun- ti ọla Rẹ ga- ti darukọ ẹri ti laakaye yii ati awijare ti ko si iyéméjì nibẹ ninu Surah At-Tur; nibi ti O ti sọ pe: {Tàbí wõn şedá wõn láì sí Aşẹdá? Tàbí àwõn ni wõn şedá ara wõn ni?} [Surah At-Tûr: 35]" O n tumọ si pe: Dajudaju wõn ko şeda wõn láìsí Aşeda, wõn ko si şeda ara wõn; o wa di dandan pe ki Aşeda wõn je Allahu- ibukun ni fun Un ti ọla Rẹ ga- Fun idi eyi, nigba ti Jubayr omọ Mut'him- ki Qlõhun yonu si i- gbọ lati ọdọ Ojişẹ Qlõhun- ki ikẹ Qlõhun ati ọla Rẹ maa ba a- ti o n ka Surah At-Tur, ni o wa de ibi àwõn aaya yii: {Tàbí wõn şedá wõn láì sí Aşẹdá? Tàbí àwõn ni wõn şedá ara wõn ni?*Tàbí àwõn ni wõn şedá àwõn sánmọ àti ilẹ? Rárá o, wõn kò màmọ dájú ni*Tàbí lódò wõn ni àwõn àpótí ọrọ Olúwa rẹ wà? Tàbí àwõn ni olùborí?} [Surah At-Tûr: 35-37] "

Nigba naa Jubayr je oluşẹbọ, o sọ pe: "Okan mi feş le fo, iyen ni akokọ igba ti igbagbọ maa wọ inu okan mi".

Ki a mu apejuwe wa ti yio şe àlàyé iyen: Ti ẹni kan ba ba ẹ soro nipa ààfin kan ti o ga, ti awõn ogba rọkirika rẹ, ti awõn akeremọdo n san ni abẹ rẹ, ti o kun fun awõn itẹ àti ibùsùn, ti wõn şe oşọ sibẹ pẹlu awõn orisirisi oşọ ninu awõn nnkan ti o gbe e ro ati nnkan ti o mu u pe Ti wa sọ fun ẹ pe: Dajudaju ààfin yii ati nnkan ti o wa nibẹ ninu pipe ni o mu ara rẹ maa be, tabi o kan şèèšì maa be bayii naa ni láìsí ẹnì tí o n mu u maa be, waa tete tako iyen ti waa si pe e ni iro, ti waa ka ọrọ rẹ si ọrọ agọ. Njẹ o letoş leyin iyen ki aye ti o gbooro yii: pẹlu ilẹ rẹ, ati sánmà rẹ, ati awõn òpópónà róbótó rẹ, ati awõn işesi rẹ, ati eto rẹ ti o rẹwa ti o búáyà, ki o je pe oun ni o mu ara rẹ maa be, tabi o n be ní ti şèèšì láìsí ẹnì tí ó mu u maa be?!

3-Şugbõn itõka ti sharia si bibẹ Qlõhun- ti ọla Rẹ ga-ni: Nitori pe dajudaju awõn iwe ti sánmà patapata n soro nípa iyen, ati pe nnkan ti o wa pẹlu rẹ ninu awõn idajo ti o n şe deede ti o kun fun awõn anfaani ẹda je ẹri lori pe dajudaju o wa lati ọdọ Oluwa Qba Qjogbõn Onimimọ julọ nípa awõn anfaani ẹda Rẹ Ati nnkan ti o wa pẹlu rẹ ninu awõn iroyin ti aye ti nnkan ti o n şele jẹrii sí ododo rẹ, iyen je ẹri lori pe dajudaju o wa lati ọdọ Oluwa Qba ti O ni ikapa lori mimu nnkan ti o soro nipa rẹ be

4- Şugbõn ẹri imólára lori bibẹ Qlõhun; o je lati abala meji:

Okan ninu mejeeji: Dajudaju awa n gbọ a si n ri ninu idahun awõn olupepe, ati gbigba awõn ti ara n ni là, nnkan ti o n toka si bibẹ Rẹ- Qba ti ọla Rẹ ga- ni itõka ti ko ni iyéméjì, Qlõhun- mimọ ni fun Un- sọ pe: (E rántí Ánábì) Nūh, nígbà tí ó pe ipè şíwájú (yín). A sì dá a lóhùn [Surah Al-Anbiyá': 76] Qba ti ọla Rẹ ga tun sọ pe: {(Rántí) nígbà tí è n wá ìrànlówọ́ Olúwa yín, Ó sì da yín lóhùn} [Surah Al-Anfál: 9]

O wa ninu Sohiihu Bukhari lati ọdọ Anas omọ Malik- ki Qlõhun yonu si i- o sọ pe: Dajudaju larubawa oko kan wolé ni ojo jimọh- ti Anabi- ki ikẹ Qlõhun ati ọla Rẹ maa ba a- si n şe khutuba lówọ- o sọ pe: Irẹ Ojişẹ Qlõhun, dukia parun, ẹbi si n pa awõn ara ile, ba wa ke pe Qlõhun; o gbe ọwọ rẹ mejeeji soke, o si pe E, ni eşujo ba rú sókè geşẹ bi awõn oke, ko i tii sọkalẹ lori minbari rẹ titi ti mo fi ri ojo ti o n san wálẹ lati irun agbõn rẹ

Ni jimọh keji, larubawa oko naa dide, tabi ẹnì tí o yatọ si i, o sọ pe: Irẹ Ojişẹ Qlõhun, ile ti wo, dukia ti teri, pe Qlõhun fun wa; o ba gbe ọwọ rẹ mejeeji si oke, Ojişẹ Qlõhun- ki ikẹ Qlõhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe: "Allahumo awaalainaa wa laa alainaa", ko toka si àgbègbè kan afi ki o la

Idahun awõn olupepe o ye ko gbo ni alamọri kan ti a n ri titi di asiko wa yii fun ẹnì tí o ba sá di Qlõhun- ti ọla Rẹ ga- ni ododo, ti o si mu awõn majẹmu gbigba adua wa

Oju keji: Dajudaju awõn ami awõn Anabi ti a n pe ni işẹ iyanu ti awõn eniyan n ri wõn, tabi gbọ nípa wõn, je ẹri ti ko ni iyéméjì lori bibẹ ẹnì tí O ran wõn ni işẹ, Oun ni Allahu- ti ọla Rẹ ga-; nitori pe dajudaju wõn je alamọri ti wõn tayo ikapa ẹda, ti Qlõhun- ti ọla Rẹ ga- n mu wõn waye; lati le fi kun awõn Ojişẹ Rẹ lowọ, ati lati ran wõn şe

Aperẹ iyen ni: Ami Anabi Musa- ki ikẹ Qlõhun maa ba a- nigba ti Qlõhun pa a láşẹ lati fi òpá rẹ lu odo, ti o si pinya si oju mejila ti o gbẹ, ti omi wa laarin wõn geşẹ bii awõn oke, Qlõhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {A sì fi ìmísí ránşẹ sí (Ánábì) Mūsā pé: "Fi òpá rẹ na agbami òkun." (Ó fi nà á). Ó sì pín (sí ònà méjílá). Ìpín kòkọkan sì dà bí àpáta rílá} [Surah Ash-Shu'arâ': 63] Apejuwe keji: Ami Anabi Isa- ki ikẹ Qlõhun maa ba a-

nigba ti o so okú di alaaye, ti o mu won jade lati inu saare won pelu iyonda Olohun, Olohun- ti o la Re ga- so nipa re pe: {mo si máa so okú di aláàyè pèlú iyònda Allāhu } [Surah Al-`Imrān: 49] O so pe: "{ (Rántí) nigbà tí ò ní mú àwọn okú jáde (ní aláàyè láti inú sàrèè) pèlú iyònda Mi} [Surah Al-Mā'idah: 110] Apejuwe keta: Fun Anabi Muhammad- ki ike Olohun ati o la Re maa ba a- nigba ti awon Quraishi bere ami kan lowo re, o ba toka si osupá, o ba pin si meji, awon eniyan si ri i, nipa iyen ni oro Re- Oba ti o la Re ga- pe: "{Ákókò náà súnmó. Osúpá sí là perẹgẹde (sí méji)*Tí wón bá rí àmi kan, wón máa gbúnrí. Wón yó sí wí pé: "Idán kan (t'ó lágbara) t'ó máa lo ni} [Surah Al-Qamar: 1:2]

Awon ami ti a n ni imolara won yii, ti Olohun- ti o la Re ga- n mu won waye; lati le fi kun awon Ojise Re lowo, ati lati ran won se, won n toka si bibe Re- Oba ti O ga- ni itoka ti ko ni iyeméji.

Alamori keji ninu nnkan ti nini igbagbo ninu Olohun ko sinu: Nini igbagbo ninu ije Oluwa Re, itumo re ni pe dajudaju Oun nikan so so ni Oluwa ti ko si orogun fun Un tabi oluranlowo

Oluwa: Eni ti dida n be fun Un, ati ikapa, ati ase, ko si Ase da kankan afi Allahu, ko si Olukapa kankan afi Oun, ko si ase fun eni kankan afi fun Un, Oba ti o la Re ga so pe: "{Gbó! TiRè ni edá àti ase} [Surah Al-A`raf: 54] O so pe: "{Iyen ni Allāhu, Olúwa yín. TiRè ni ijoba. Awon ti e si n pe leyin Re, won ko ni ikapa kan lori epo koro inu dabinu} [Surah Fātir: 13] A ko mo eni kankan ninu eda ti won tako ije Olúwa Olohun- mimo ni fun Un-, afi ko je alagidi ti ko ni adisokan nnkan ti o n so, gege bi o se sele lati owo Fir'aun, nigba ti o so fun ijo re pe: "{Ó sí wí pé: "Èmi ni olúwa yín, eni gíga jùlò}[Surah An-Nāzi`at: 24], o so pe: "{Fira`on wí pé: "Èyin ijòyè, èmi kò mò pé olòhun kan tún wà léyin mi!}[Surah Al-Qasas:38], sugbon ko ni iyen ni adisokan. Olohun- ti o la Re ga- so pe: "{Wón takò ó pèlú àbòsí àti igbéraga, èmí wón sì ní àmòdájú pé òdodo ni}[Surah An-Naml: 14] Anabi Musa so fun Fir'aun nibi nnkan ti Olohun gba enu re so pe: "{(Ānābī Mūsā) so pé: "O kúkú mò pé kò sí eni tí ó so àwọn (àmi) wònyí kalè bí kò se Olúwa àwọn sánmò àti ilẹ̀; (ó sì jẹ) àmi t'ó yanjú. Dájúdájú èmi náà lérò pé eni iparun ni ó, Fir'aon}[Surah Al-Isrā': 102]

Fun idi eyi awon osebọ fi ije Olúwa Olohun- ti o la Re ga- rinle, pelu ida nnkan papo pelu Re nibi ije eni ti ijosin ododo to si, Olohun- ti o la Re ga- so pe: "{So pé: "Ta ni Eni tí Ó ni ilẹ̀ àti eni tí ó wà ní orí rẹ̀ tí e bá mò?*"Wón á wí pé: "Ti Allāhu ni." So pé: "Sé e ò ní lo írántí ni?*"So pé: "Ta ni Olúwa àwọn sánmò méjèèje àti Olúwa Itẹ̀ nílá?*"Wón á wí pé: "Ti Allāhu ni." So pé: "Sé e ò ní bèrù (Rè) ni?*"So pé: "Ta ni Eni tí ijoba gbogbo nṅkan wà ní owó Rè, (Eni tí) Ó ní gba edá là nínú iyà, (tí) kò sí sí eni tí ó lè gba edá là nibi iyà Rè tí e bá mò?" So pé: "Ta ni Eni tí ijoba gbogbo nṅkan wà ní owó Rè, (Eni tí) Ó ní gba edá là nínú iyà, (tí) kò sí sí eni tí ó lè gba edá là nibi iyà Rè tí e bá mò?*"Wón á wí pé: "Ti Allāhu ni." So pé: "Nitorí náà, báwo ni wón se ní dan yín?" [Surah Al-Mu'minún: 84-89] Olohun- ti o la Re ga- so pe: "{Tí o bá bi wón léèrè pé: "Ta ni Ó dá àwọn sánmò àti ilẹ̀?", dájúdájú wón á wí pé: "Eni t'ó dá wón ni Alágbára, Onímò; } [Surah Az-Zukhruf: 9] Oba- ti mimo n be fun Un- so pe: "{Àti pé tí o bá bi wón léèrè pé: "Ta ni Ó dá wón?", dájúdájú wón á wí pé: "Allāhu ni." Nitorí náà, báwo ni wón se ní sèrí wón kúrò nibi ododo?} [Surah Az-Zukhruf: 87] Ase Olohun- mimo ni fun Un- ko ase ti ayé ati ti ofin sinu, gege bi o se je pe Oun ni Oludari aye Oludajo nibe pelu nnkan ti O ba fe, nibamu si nnkan ti ogbon Re ba beere fun, Oun naa ni Oludajo nibe pelu ofin awon ijosin, ati awon idajo ibasepo, nibamu si nnkan ti ogbon Re ba beere fun. Eni ti o ba ni asofin kan pelu Olohun- ti o la Re ga- nibi ijosin tabi oludajo kan nibi ibasepo; dajudaju o ti se ebo po mo On, ko si mu igbagbo se

Alamori keta ninu nnkan ti nini igbagbo ninu Olohun ko sinu: Nini igbagbo pelu ije eni ti ijosin ododo to si, o n tumo si pe: Dájúdájú Oun nikan so so ni Olohun ododo ti ko si orogun fun Un, (Al-Ilaahu) n tumo si: (Al-Mahluuh), o n tumo si: (Eni ti a n josin fun) ni ti ife ati igbetobi

Olohun- ti o la Re ga- so pe: "{Olohun yín, Olohun Okan so so ni. Kò sí olòhun kan tí ijòsìn tó sí àyàfi Òun, Àjoké-ayé, Àsàké-òrun}[Surah Al-Baqarah: 163] Oba ti o la Re ga so pe: "{Allāhu jéríí pé dájúdájú kò sí olòhun kan tí ijòsìn tó sí àfi Òun. Àwọn molāika àti onímò èsìn (tún jéríí bẹ̀è.), Allāhu ni Onídéédé. Kò sí olòhun kan tí ijòsìn tó sí àfi Òun, Alágbára, Ológbón}[Surah Al-`Imrān: 18] Gbogbo eni ti o ba mu Olohun kan pelu Allahu, ti o n josin fun un yatọ si I; nini igbagbo ninu ije eni ti ijosin ododo to si re ti baje, Olohun- ti o la Re ga- so pe: "{Iyen nitorí pé dájúdájú Allāhu, Òun ni Òdodo. Àti pé dájúdájú ohun tí wón ní pè léyin Rè ni iró. Dájúdájú Allāhu, Òun ni Ó ga, Ó tóbi}[Surah Al-Hajj: 62] Sisọ won ni oruko olohun ko fun won ni eto ije eni ti ijosin ododo to si, Olohun- ti o la Re ga- so nipa (Al-laata ati Al-'uzza ati manaata) pe: "{(Àwọn orúkọ òrìṣà wònyen) kò sí jẹ́ kiní kan bí kò se àwọn orúkọ kan tí èyin àti àwọn bàbá yín fi so (àwọn òrìṣà yín fúnra yín). Allāhu kò sí so èrì òrò kan kalẹ̀ nípa rẹ̀} [Surah An-Najm: 23] O so nipa Anabi Hud- ki ike Olohun maa ba a- pe dajudaju o so fun ijo re pe: "{Sé e óò máa jà mí niyàn nípa àwọn orúkọ (òrìṣà) kan tí èyin àti àwọn bàbá yín fún lórúko - Allāhu kò sí so èrì kan kalẹ̀ fún un?}" {Sé e óò máa jà mí niyàn nípa àwọn orúkọ (òrìṣà) kan tí èyin àti àwọn bàbá yín fún lórúko - Allāhu kò sí so èrì kan kalẹ̀ fún un?} [Surah Al-A`raf: 71] O so nipa Anabi Yusuf- ki ike Olohun maa ba a- pe dajudaju o so fun awon akegbẹ inu ewon mejèèji pe: "{Èyin akegbé mi méjèèji nínú èwòn, sé àwọn olúwa òtòtò l'ó lóore jùlò (láti jòsìn fún) tabí Allāhu, Okan so so, Olùborí?*"Kò sí ohun kan tí e ní jòsìn fún léyin Rè bí kò se àwọn orúkọ kan tí e so won

- èyin àti àwọn bàbá yín - Allāhu kò sọ èrí kan kalẹ́ fún un} [Surah Yûsuf: 39-40] Fun idi eyi ni awọn Ojiṣe Ọlọhun- ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba wọn- fi maa n sọ fun awọn ijo wọn pe: {ẹ jòsin fún Allāhu. Ẹ ò ní ọlọhun miíràn lẹyin Rẹ } [Surah Al-A`râf: 59]" Sùgbón awọn ọṣẹbọ kọ iyẹn, wọn si mu ẹni ti o yatọ si Ọlọhun ni òrìṣà, ti wọn n jòsin fun wọn pẹlu Ọlọhun- mimọ ni fun Un ti ọla Rẹ ga- ti wọn si n wa àránṣe pẹlu wọn, ti wọn si n wa iranlọwọ wọn

Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ti ba nini ti awọn ọṣẹbọ ni awọn òrìṣà yii jẹ pẹlu awijare ti laakaye méjì:

Akọkọ: Dajudaju ko si nnkankan ninu awọn nnkan ẹsa ini eto si ijòsin ododo lara awọn òrìṣà ti wọn mu yii, nnkan ti wọn da ni wọn ti wọn ko lee da ẹda, ti wọn ko lee wa anfaani fun awọn olujòsin fún wọn, ti ko lee mu inira kuro fun wọn, ti wọn ko lee fun wọn ni iṣẹmi tabi iku, ti wọn ko lee kapa nnkankan ninu awọn sanmọ, ti wọn ko si lee kópa nibe

Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {(Àwọn aláìgbàgbó) sọ àwọn kan di ọlọhun lẹyin Allāhu. Wọn kò sù lè dá kiní kan. A sì dá wọn ni. Wọn kò sù ní ikápá inira tabí àhfaàní kan fún ẹmí ara wọn. Àti pé wọn kò ní ikápá lórí ikú, iṣẹmí àti àjínḡde}[Surah Al-Furqân: 3]

Ọba ti ọla Rẹ ga sọ pe: {Ẹ pe àwọn tí ẹ sọ pé (wọn jẹ olúwa) lẹyin Allāhu." Wọn kò ní ikápá òdiwọn ọmọ-iná igún nínú sánmọ tabí nínú ilẹ. Wọn kò sù ní ipín kan nínú méjèèjì. Àti pé kò sí olùrànlọwọ kan fún Allāhu láààrin wọn*}iṣipẹ kò sù ní ífàfààní lódò Allāhu àfi fún ẹni tí Ó bá yòhda fún. (Inúfu-àya fu ní àwọn olùṣipẹ àti àwọn olùṣipẹ-fún máa wà) tífi A óó fi yọ ijáyà kúrò nínú ọkàn wọn. Wọn sì máa sọ (fún àwọn mọlāika) pé: "Kí ni Olúwa yín sọ (ní èsì iṣipẹ)?" Wọn máa sọ pé: "Òdodo l'Ó sọ (iṣipẹ yin ti wolé. Allāhu) Ọun l'Ó ga, Ó tóbi}[Surah Saba': 22:23] Ọba ti ọla Rẹ ga: {Sé wọn yóò sọ nḡkan tí kò lè dá nḡkan kan di akegbé Rẹ, A sì Ẹdà wọn ni?*Àwọn òrìṣà kò lè ẹ àránṣe kan fún àwọn abòrìṣà. Àti pé àwọn òrìṣà gan-an kò lè ẹ àránṣe fún ẹmí ara wọn}[Surah Al-A`râf: 191-192]

Ti eyi ba jẹ iṣesi awọn òrìṣà yẹn, dajudaju mimu wọn ni ọlọhun jẹ iwa omugọ julọ ninu iwa omugọ, ati iwa ibajẹ julọ ninu ibajẹ

Ikeji: Dajudaju awọn ọṣẹbọ yii fi rinlẹ pe dajudaju Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- Oun nikan soṣo ni Oluwa Aṣẹdà ti akoso gbogbo nnkan wa lọwọ Rẹ, Ó n gba ẹdà là nínú iyà, (tí) kò sù sí ẹni tí ó lè gba ẹdà là níbi iyà Rẹ, eleyii n ẹ ni dandan lati mu U ni ọkàn soṣo pẹlu títo si ijòsin, geḡe bi wọn ẹ mu U ni ọkàn soṣo pẹlu iḡe Oluwa, "{Èyin èniyàn, ẹ jòsin fún Olúwa yín, Ẹni tí Ó da èyin àti àwọn t'ó ṣiwájú yín, nítorí kí ẹ lè sọra (fún iyà Iná)*(Ẹ jòsin fún) Ẹni tí Ó ẹ ilẹ fun yín ní itẹ, (Ó ẹ) sánmọ ní àjà, Ó sọ omi ọjò kalẹ́ láti sánmọ, Ó sì fi mú àwọn èso jáde ní iḡe-imu fun yín. Nítorí náà, ẹ má ẹ bá Allāhu wá akegbé, ẹ sì mò (pé kò ní akegbé)}[Surah Al-Baqarah: 21:22]

Ọba ti ọla Rẹ ga sọ pe: {Àti pé tí o bá bi wọn léèrè pé: "Ta ni Ó dá wọn?", dájúdájú wọn á wí pé: "Allāhu ni." Nítorí náà, báwo ni wọn ẹ n ṣẹrí wọn kúrò níbi òdodo?}[Surah Az-Zukhruf: 87]

"Ọba ti ọla Rẹ ga sọ pe: {Sọ pé: "Ta ni Ó n pèsè fun yín láti inú sánmọ àti ilẹ? Ta ni Ó ní ikápá lórí ìgbòrò àti ìrìran? Ta ni Ó n mú aláàyè jáde láti ara òkú, tí Ó tún n mú òkú jáde láti ara aláàyè? Ta si ni Ó n ẹ ètò ọrò (ẹdà)?" Wọn yóò wí pé: "Allāhu" Nígbà náà, sọ pé: "Sé ẹ ò ní bẹrù (Rẹ) ni?*Iyẹn ni Allāhu, Olúwa yín, Òdodo. Kí si ni ó n bẹ lẹyin Òdodo bí kò ẹ iṣinà? Nítorí náà, báwo ni wọn ẹ n ṣẹrí yín kúrò níbi òdodo?}[Surah Yûnus: 31:32]

Alamọri kẹrin ninu nnkan ti nini igbagbo ninu Ọlọhun ko sinu ni: Nini igbagbo pẹlu awọn oruko Rẹ ati awọn iroyin Rẹ:

O n tùmọ si: Fifi nnkan ti Ọlọhun fi rinlẹ fun ara Rẹ rinlẹ ninu iwe Rẹ, tabi sunnah Ojiṣe Rẹ- ki ikẹ Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- ninu awọn oruko ati awọn iroyin, lori ojupanna ti o ye Ẹ láísí ayipada tabi sisọ pe ko ri bẹẹ tabi sisọ bi o ẹ ri tabi isafiwe, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Ti Allāhu ni àwọn orúko t'ó dára julọ. Nítorí náà, ẹ fi pè Ẹ. Kí ẹ si pa àwọn t'ó n yè kúrò níbi àwọn orúko Rẹ tí. A óó san wọn ní èsan ohun tí wọn n ẹ níṣé}[Surah Al-A`râf: 180] Ọba ti ọla Rẹ ga sọ pe: {TiRẹ ni ìròyìn t'ó ga julọ nínú àwọn sánmọ àti ilẹ. Ọun sì ni Alágbára, Ọlògbón}[Surah Ar-Rûm: 27] Ọba ti ọla Rẹ ga sọ pe: {Kò sí kiní kan bí irú Rẹ. Ọun sì ni Olùgbó, Olùrìran}[Surah Ash-Shûrâ: 11]

Dajudaju awọn ijo meji ti sọnu latara alamọri yii:

Akọkọ ninu wọn: (Awọn ti wọn sọ pe ko ri bẹẹ) awọn ti wọn tako awọn oruko ati awọn iroyin, tabi apakan ninu wọn, ti wọn n lero pe dajudaju fifi wọn rinlẹ fun Ọlọhun maa ẹ afijo ni dandan, o n tumọ si: Sísẹ afijo Ọlọhun-ti ọla Rẹ ga- pẹlu ẹda Rẹ, eleyii jẹ irori ibajẹ; fun awọn ojupanna kan, ninu wọn:

Akọkọ: Dajudaju o maa sọ awọn nnkan kan ti ko dára di dandan; geḡe bii títako-ara-ẹni níbi ọrọ Ọlọhun- mimọ ni fun Un-, iyẹn ni pe dajudaju Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- fi awọn oruko ati awọn iroyin rinlẹ fun ara Rẹ, O si kọ ki nnkan kan da bii Rẹ, Ti fifi wọn rinlẹ ba maa ẹ sísẹ afijo ni dandan ni; a jẹ pe títako-ara-ẹni naa maa di dandan níbi ọrọ Ọlọhun, ati ki apakan rẹ maa pe apakan ni irọ Ikeji: Dajudaju ko jẹ dandan ki nnkan meji papọ níbi orúko kan tabi iroyin kan pe ki mejeeji jẹ nnkan kan naa, iwọ naa maa ri pe èyàn meji le papọ níbi pe ọkọkan wọn jẹ ọmọniyan ti o n gbọ, ti o n ri, ti o n sọrọ Ko waa ni jẹ dandan latara iyẹn ki mejeeji jẹ nnkan kan naa níbi awọn itumọ iḡe ọmọniyan, ati gbigbo, ati riri, ati ọrọ sisọ

Waa ri pe awon eranko ni owó ati esé ati oju, ko si nii je dandan nibi ipapó wón yii ki awon owó wón, ati awon esé wón, ati awon oju wón je nnkan kan naa

Ti iyatò ba han laarin awon eða nibi nnkan ti wón ti papó ninu awon orukó tabi awon iroyin; a je wipe iyatò laarin Aşédá ati eða maa yatò juló o si maa tobi juló

Awon ijo keji: (Awon asafiwe) awon ti wón fi awon orukó ati awon iroyin rinle pelu isafiwe Olóhun- ti oia Re ga- pelu eða Re, awon ti wón lero pe dajudaju eyi ni nnkan ti itumó awon oró Olóhun n toka si; nitori pe dajudaju Olóhun- ti oia Re ga- n ba awon eru soró pelu nnkan ti wón gbóye, èrò yii je ibaje; fun awon ojuponna kan, ninu wón:

Akókó: Dajudaju isafiwe Olóhun- ti oia Re ga- pelu eða Re je alamóri kan ti laakaye ati ofin tako, ti ko rorun ki nnkan ti awon oró Olóhun ati Sunnah n toka si je oró ibaje.

Ikeji: Dajudaju Olóhun- ti oia Re ga- ba awon eru soró pelu nnkan ti wón gbóye ti a ba n so nipa ipile itumó, şugbon nipa paápáá itumó naa, Olóhun nikan ni O ni imó nipa re nipa nñkan ti o nii se pelú paápáá Re ati awon iroyin Re.

Ti Olóhun ba fi rinle fun ara Re pe dajudaju oun ni Olugbo; dajudaju gbigbo je nnkan ti a mó nipase ipile itumó (dídá awon ohun mó) şugbon paapaa iyen nibamu si gbigbo Olóhun- ti oia Re ga- ohun ti a ko mó ni; nitori pe paapaa gbigbo je nnkan ti o yatò nibi awon eða; ti o ba ri beş, iyatò nibe laarin Aşédá ati eða je nnkan ti o han juló ti o si tobi juló

Ti Olóhun- ti oia Re ga- ba so nipa ara Re pe dajudaju Oun gunwa lori aga oia Re; dajudaju igunwa, ti a ba n so nipa ipile itumó je nnkan ti a mó, şugbon paapaa igunwa ti O wa lori re je nnkan ti a ko mó nibamu si igunwa Olóhun lori aga oia Re; nitori pe dajudaju paapaa igunwa je nnkan ti o yatò lááárín awon eða igunwa lori aga kan ti o wa ni oju kan ko da bii igunwa lori gáári kétékété olorikunkun, ti o ba yatò lodó eða; ki o yatò láárin Aşédá ati eða maa je nnkan ti o han juló ti o si tobi juló.

Ati pe nini igbagbo ninu Olóhun- ti oia Re ga- lori nnkan ti a royin yio maa so eso fun olugbagbo ni awon eso ti wón tobi, ninu wón:

Akókó: Mimú nini igbagbo ninu Olóhun- ti oia Re ga- se, ni ona ti agbiyele kan ko nii so po mó eni ti o yatò si I, tabi ipaya kan, ti wón ko si nii josin fun eni ti o yatò si I

Ikeji: Pipe nini ife Olóhun- ti oia Re ga- ati gbigbe E tobi ni ibamu si awon orukó Re ti wón dáa juló ati awon iroyin Re ti wón ga juló.

Iketa: Mimú awon josin Re se pelu şise nnkan ti O paşe re, ati jijina si nnkan ti O ko kuro nibe

*

Nini igbagbo ninu awon molaika

Awon molaika: Agbaya kókó kan ni wón, ti a da wón, ti wón n josin fun Olóhun- ti oia Re ga-, wón ko si ni iroyin kankan ninu ije Olúwa ati ini etó si josin ni ododo, Olóhun- ti oia Re ga- da wón lati ara imole, ti O fun wón ni itele ti o pe fun aşe Re, ati agbara lori mimu u se. Olóhun- ti oia Re ga- so pe: {TiRe ni awon t'ó wa ninú awon sanmó ati ilé. Áti pé awon t'ó n be lodó Re, wón ki í şegberaga nibi ijósin Re. Áti pé wón kó kóle*Wón n şafómó ní oru ati ní ósán; kó si re wón}[Surah Al-Anbiyá': 19-20]

Wón je onka ti o po, ko si eni ti o mó iye wón afi Olóhun- ti oia Re ga-, o fi esé rinle ninu Sohiihu mejeeji ninu hadisi Anas- ki Olóhun yonu si i- ninu itan gigun sanmá lo pe Anabi- ki ike Olóhun ati oia Re maa ba a- wón gbe BAYTUL MAH'MUUR dide fun un ni sanmó, ti awon molaika egbérún ni ona áádórin n kirun nibe ni ojoojumó, ti wón ba jade wón ko nii pada sibé, opin igba ti wón maa wó ibe naa niyen.

Nini igbagbo ninu awon molaika ko awon alamóri merin sinu:

Akókó: Nini igbagbo ninu bibé wón

Ikeji: Nini igbagbo ninu eni ti a mó orúkó re ninu wón pelu orúkó re (gege bii Jibril), şugbon awon ti a ko mó orúkó wón a maa ni igbagbo ninu wón lapapó

Iketa: Nini igbagbo ninu nnkan ti a mó ninu awon iroyin wón,gege bii iroyin (Jibril), Anabi- ki ike Olóhun ati oia Re maa ba a- fun wa ni iro pe dajudaju oun ri i lori iroyin re ti wón da a le lori, ati pe iye ogórún-ún mefa ni o n be fun un ti o bo oju sanmó

Molaika le yi pada pelu aşe Olóhun- ti oia Re ga- si awórán okúnrin, Gege bi o se şele si (Jibril) nigba ti Olóhun- ti oia Re ga- ran an si Maryam, o si fara han an ní awórán abara pipé. Ati igba ti o lo ba Anabi- ki ike Olóhun ati oia Re maa ba a- nigba ti o jókóo laarin awon sohaba re, o wa ba a pelu iroyin arakunrin kan ti aşó re funfun gan, ti irun re dudu gan, wón ko ri apeşe irin ajo lara re, ti eni kan kan ninu awon sohaba re ko si mó on, o jokoo si odó Anabi- ki ike Olóhun ati oia Re maa ba a- o fi orunkun re mejeeji ti orunkun re mejeeji, o gbe atéléwó re mejeeji le itan re mejeeji, o bi Anabi- ki ike Olóhun ati oia Re maa ba a- nipa Silaamu, ati igbagbo, ati daadaa, ati ojo igbedide, ati awon ami re; Anabi- ki ike Olóhun ati oia Re maa ba a- da a lohun, o si yi esé pada, leyin naa ojise Olóhun- ki ike Olóhun ati oia Re maa ba a- so pe: "Eleyii ni Jibril; o wa ba yin lati wa ko yin ni esin yin"

Gege be ni awon molaika ti Qlohun- ti oia Re ga- ran si Anabi Ibrahim, ati Lut, won wa lori aworan awon okunrin

Ikerin ninu nnkan ti nini igbagbo ninu awon molaika ko sinu: Nini igbagbo pelu nnkan ti a mo ninu awon won ti won mu oju to pelu ase Qlohun- ti oia Re ga-; gege bii sise afomo fun Un, ati jijosin fun Un ni ale ati osan laisi ikosusu tabi ole

Ati pe awon kan ninu won le ni ise kan pato.

Gege bii: Jubril alamojuto ise imisi Qlohun- ti oia Re ga- Qlohun maa n ran an pelu re si awon Anabi ati awon Ojise

Gege bii: Mikhail: Alamojuto ojo ati irugbin

Gege bii: Israfil: Alamojuto fifon fere oniwo nigba ti ojo igbedide eda ba to.

Gege bii: Malakul maot: Alamojuto gbigba awon emi nigba iku

Gege bii: Maalik: Alamojuto ina, oun ni eson-Ina

Gege bii: Awon molaika alamojuto awon omo ninu awon apo ibi, ti omoniyani ba ti pe osu merin ninu ikun iya re, Qlohun a gbe molaika kan dide si i ti yoo pa a lase pelu kiko arisiki re, ati igba re, ati ise re, ati pe se oloriburuku ni abi oloriire

Gege bii: Awon molaika alamojuto siso awon ise omo Anabi Adam ati kiko won kale, molaika meji ni n be fun gbogbo omoniyani, okan ninu won n be ni egbe otun ti ikeji n be ni egbe osi

Gege bii: Awon molaika alamojuto bibeere lowo oku ti won ba gbe e si inu saare re; awon molaika meji kan o waa ba a ti won yoo ma bi i nipa Oluwa re, ati esin ati Anabi re

Nini igbagbo ninu awon molaika yio maa so awon eso kan ti o tobi, ninu won:

Ikeji: Didu ope fun Qlohun- ti oia Re ga- lori akolekan Re pelu omo Anabi Adam; nigba ti o se pe o n be ninu gbogbo awon molaika yii eni ti o n moju to siso won, ati kiko awon ise won, ati eyi ti o yatọ si iyan ninu awon anfaani won

Iketa: Nini ife awon molaika lori nnkan ti won se ninu ijosi Qlohun- ti oia Re ga-

Ati pe awon ijo kan ninu awon ti won ye gere tako ije abara awon molaika, won so pe: Dajudaju won je agbara daadaa ti won pamọ si ara awon eda ni won, eleyii je pipe iwe Qlohun- ti oia Re ga- ni iro, ati Sunnah Ojise Re- ki ike Qlohun ati oia Re maa ba a- ati ifenuko awon Musulumi

Qlohun- ti oia Re ga- so pe: {Gbogbo ope ni je ti Allahu, Olupileda awon sanmo ati ile, (Eni ti) O se awon molaika alapa meji ati meta ati merin}[Surah Fati: 1]

Qlohun- ti oia Re ga- so pe: {Gbogbo ope ni je ti Allahu, Olupileda awon sanmo ati ile, (Eni ti) O se awon molaika alapa meji ati meta ati merin}[Surah Fati: 1]

Oba ti oia Re ga so pe: {Ti o ba je pe iwori ni nigba ti awon molaika ba ni gba emi awon to sai gbogbo ni, ti won ni lu oju won ati eyin won}[Surah Al-Anfal: 50]

Oba ti oia Re ga so pe: {Ti o ba je pe iwori ni nigba ti awon alabosi ba wa ninu ipokaka iku, ti awon molaika nawo won (si won pe)}[Surah Al-An'am: 93]

Oba ti oia Re ga so pe: {titi A odo fi yo ijaya kuro ninu okan won. Won si ma so (fun awon molaika) pe: "Ki ni Oluwa yin so (ni esi isipe)?" Won ma so pe: "Ododo lo so (isipe yin ti wole. Allahu) Oun lo ga, O tobi}[Surah Saba: 23]

O so nipa awon ara alujanna pe: {Awon molaika yo si ma wole to won lati enu ona kookan*(Won yoo so pe): "Alaafa fun yin nitoro ifarada yin." Atubotan ile naa si dara}[Surah Ar-Ra'd: 23-24]

Ati pe o wa ninu sohiihu Bukhari lati odo Abu Huraira- ki Qlohun yonu si i- lati odo Anabi- ki ike Qlohun ati oia Re maa ba a-, o so pe: "Ti Qlohun ba nife eru, O maa pe Jibril pe: Dajudaju Qlohun nife lagbaja, ki iwori naa yaa nife re, Jubril yoo si nife re, Jibril yoo si pe awon ara inu sanmo pe: Dajudaju Qlohun nife lagbaja, ki eyin naa yaa nife re, awon ara sanmo yoo si maa nife re, leyin naa yoo waa di eni itewogba lori ile".

Niba akan naa lati odo Abu Huraira- ki Qlohun yonu si i- o so pe: Anabi- ki ike Qlohun ati oia Re maa ba a- so pe: Ti o ba di ojo jimoh, awon molaika maa wa ni gbogbo enu ona mosalasi, won yoo maa ko oruko awon eeyan bi won ba se de si, ti imaamu ba ti wa jokoo, won yoo pa awon iwe naa de, won si maa teti si iranti".

Awon aaya ati hadiisi wonyi n la oro molaika pe abara ni awon molaika, won kii se agbara aifojuri, gege bi awon ti won ye gere se so, nnkan ti awon aaya ati hadiisi yii n toka si naa ni awon Musulumi fi enu ko le lori. "

*

Nini igbagbo pelu awon tira

Al-Kutub: Je nnkan ope fun (Kitab) itumo re ni (nnkan ti a ko)

Nnkan ti a gba lero pelu re nibi ni: Awon iwe ti Olohun- ti oia Re ga- sokale fun awon Ojise Re ni ti ike fun eda, ati imona fun won; ki won le ti atara won de ibi oriire won ni aye ati orun

Nini igbagbo ninu awon iwe ko awon alamori merin kan sinu:

Akoko: Nini igbagbo pe dajudaju siso won kale wa lati odo Olohun lododo

Ikeji: Nini igbagbo ninu nnkan ti a mo oruko re ninu won pelu oruko re: Gege bii Kuraani ti a sokale fun Anabi Muhammad- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a- ati Taoreeta ti a sokale fun Anabi Musa- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a- Ati Injil ti a sokale fun Anabi Isa- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a- Ati Sabura ti a fun Anabi Daud- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a- sugbon eyi ti a ko mo oruko re, a maa ni igbagbo ninu re lapapo

Iketa: Gbigba nnkan ti o ni alaafia ninu awon iro, gege bii awon iro Kuraani, ati awon iro nnkan ti won ko jiro tabi yi pada ninu awon iwe isajaju

Ikerin: Sise ise pelu awon idajo eyi ti won ko pare ninu won, ati yiyonu ati gbigba fun un, boya a gbo ogbon re ye ni tabi a ko gbo o ye, ati gbogbo awon iwe isaaju ti won ti pare pelu Kuraani ti o tobi Olohun- ti oia Re ga- so pe: {A so Tira (al-Kur'an) kale fun o pelu ododo. O ni jeri si eyi to je ododo ninu eyi to o siwaju re ninu Tira. O ni wa aabodo fun awon ofin inu re}[Surah Al-Ma'idah: 48] tumo si (O ni dajo le lori)

Lori eyi: Sise ise pelu eyikeji idajo ninu awon idajo awon iwe isajaju ko leto afi nnkan ti o ni alaafia ninu won ti Kuraani fi rinle

Nini igbagbo ninu awon tira maa so awon eso ti o tobi, ninu won ni:

Akoko: Nini imo nipa akolekan Olohun- ti oia Re ga- pelu eru Re; nigba ti O so iwe kookan kale fun gbogbo ijo kookan ti O ni fi won mona pelu re

Ikeji: Nini imo nipa ogbon Olohun- ti oia Re ga- ni bi awon ofin Re, nigba ti O se ni ofin fun gbogbo ijo kookan nnkan ti o maa ba awon isesi won mu Gege bi Olohun- ti oia Re ga se so pe: {Olukulukun ninu yin ni A ti se ofin ati ilan fun}[Surah Al-Ma'idah: 48]

Iketa: Idupe idera Olohun ni bi iyen

*

Nini igbagbo ninu awon Ojise

Ar-Rusul: Nnkan odo fun (Rosuul), o ni tumo si: (Eni ti a ran nise), o ni tumo si eni ti a gbe dide lati je ise kan.

Nnkan ti a gba lero pelu re nibi ni: Eni ti a fi imisi ransesi ninu eda pelu ofin ti won si pa a lase lati je ise naa.

Akoko awon Ojise ni Nuh- ki ike Olohun maa ba a- ti igbeyin won je Muhammad- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a-

{Dajudaju Awa (fi imisi) ransesi si o gege bi A se fi ransesi si (Anabi) Nuh ati awon Anabi (miiran) leyin re}[Surah An-Nisa': 163]

O wa ninu sohiihu Bukhari lati odo Anas omo Maalik- ki Olohun yonu si i- nipa hadisi isipe pe dajudaju Anabi- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a- o so pe: O so pe awon eniyan yoo wa ba Adam lati sipe fun won, yoo wa awijare fun won, yoo wa so pe: E lo ba Nuh akoko Ojise ti Olohun gbe dide", o wa so hadisi naa delo. Olohun- ti oia Re ga- so nipa Anabi Muhammad- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a- : {(Anabi) Muhammad ki i se babala eni kan kan ninu awon okunrin yin, sugbon (o je) Ojise Allahu ati opin awon Anabi}[Surah Al-Ahzab: 40] {(Anabi) Muhammad ki i se babala eni kan kan ninu awon okunrin yin, sugbon (o je) Ojise Allahu ati opin awon Anabi}[Surah Al-Ahzab: 40] "{Dajudaju A ti gbe Ojise dide ninu ijo kookan (lati jise) pe: "E josi fun Allahu. Ki e si jinnasi awon orisa}[Surah An-Nahl: 36]

" {Dajudaju Awa fi ododo ran o nise. (O si je) oniroo-idunnu ati olukilo. Ko si ijo kan (siwaju re) a fi ki olukilo ti re kaja laarin won}[Surah Fatir: 24]

Oba- ti oia Re ga- so pe: {Dajudaju Awa so Taorah kale. Imona ati imole ni be ninu re. Awon Anabi ti won je musulumi ni fi se idajo fun awon to di yehudi}[Surah Al-Ma'idah: 44]

Awon Ojise je eda ti a da won, ti nnkankan ninu awon irorin ije Oluwa ati ije eni ti ijosi ododo to si ko si fun won, Olohun- ti oia Re ga- so nipa Anabi Muhammad pe oun ni asiwaju awon Ojise, ati eni ti o tobi julo ni iyi lodo Olohun: "{So pe: "Emi ko ni agbara ahfaani tabi inira kan ti mo le fi kan ara mi ayafi ohun ti Allahu ba fe. Ti o ba je pe mo ni imo ikoko ni, emi iba ti ko ohun pupo jo ninu oore aye (si odo mi) ati pe aburu aye iba ti kan mi. Ta ni emi bi ko se olukilo ati oniroo idunnu fun ijo onibagbo ododo}[Surah Al-A'raf: 188]

Oba- ti oia Re ga- so pe: {So pe: "Dajudaju emi ko ni ikapa lori inira ati imona fun yin* So pe: "Dajudaju emi, ko si eni kan to le gba mi la lodo Allahu. Emi ko si ri ibusasi kan leyin re}[Surah Al-Jinn: 21-22]

Awon irorin eda maa n sele si won, bii aisan, ati iku, ati ini bukaata si unje, ati nnkan mimu, ati eyi ti o yatso si yen, Olohun- ti oia Re ga- so nipa Ibrahim- ki ike Olohun ati oia Re maa ba a- nibi iroyin re fun

Oluwa re- ti ọla Re ga- pe: “{Eni t’Ó n fún mi ní jije, t’Ó n fún mi ní mímu; *Àti pé nígbà tí ara mi kò bá yá, Òun l’Ó n wò mí sà; *Eni tí Ó máa pa mí, lẹyin náà, Ó máa sọ mí di aláàyè;}[Surah Ash-Shu`arâ’: 79-81] Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- sọ pe: “Dajudaju emi je ẹda gege bii yin, mo n gbagbe bi e ẹ n gbagbe, ti n ba ti gbagbe ẹ ran mi leti”.

Dajudaju Ọlọhun- ti ọla Re ga- ti se iroyin won pelu ije eru nibi eyi ti o ga julọ ninu ipo won, nibi ti O ti n royin won; Ọba- ti ọla Re ga- sọ nipa Nuh- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- pe: {Dájúdájú (Nūh) jẹ ẹrúsìn, olùdúpẹ}[Surah Al-Isrâ’: 3] O sọ nipa Anabi Muhammad pe: “{Ìbùkún ni fún Eni tí Ó sọ ọ̀rò-ìpínyà (ohun t’ó n sẹ́pínyà láààrin òdodo àti irọ) kalẹ́ fún ẹrúsìn Rẹ nítorí kí ó lè jẹ olùkìlọ́ fún gbogbo ẹ̀dà}[Surah Al-Furqân: 1]

O sọ nipa Ibrahim, ati Ishaq, ati Ya'kub,- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba won- pe: {Sèrántí àwọn ẹrúsìn Wa, (Ànábì) 'Ibrōhīm, 'Ishāk àti Ya'kūb; àwọn alágbára, olùrìran (nípa ẹ̀sìn)* Dájúdájú Àwa sà wọn lẹ̀sà pẹ̀lú ẹ̀sà kan; irántí Ilé Ìkẹ̀yìn.* Dájúdájú wọn wà nínú àwọn ẹ̀ni ẹ̀sà, ẹ̀ni rere jùlọ ní ọ̀dọ̀ Wa}[Surah Sâd: 45-47]

O sọ nipa Isa omo Maryam pe: {Kí ni òun bí kò se ẹrúsìn kan tí A se idera fún. A si se é ní àpẹẹrẹ rere fún àwọn omo 'Isrō'īl}[Surah Az-Zukhruf: 59]

Nini igbagbo ninu awon Ojise ko awon alamori merin kan sinu:

Akoko: Nini igbagbo pe dajudaju riran won ni isese je ododo lati odọ Ọlọhun- ti ọla Re ga-, ẹni ti o ba se aigbagbo si riran okan ninu won ni isese ti se aigbagbo si gbogbo won Gege bi Ọlọhun- ti ọla Re ga- se sọ pe: {Ijo (Ànábì) Nūh pe àwọn Òjísẹ́ ní opurọ́}[Surah Ash-Shu`arâ’: 105]. Ọlọhun se won ni ẹni ti o pe gbogbo awon Ojise ni iro, pelu wipe ko si Ojise kankan yatọ si i nígbà ti won pe e ni opuro. Lori eyi, awon Kristeni ti won pe Anabi Muhammad- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- ni opuro ti won ko tele e; won ti pe Al-Maseeh omo Maryam ni opuro, won ko si tele oun naa, paapaa julọ o tun ti fun won ni iro idunnu nipa Anabi Muhammad- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- ti ko si itumo fun ifun won ni iro idunnu pelu re afi pe dajudaju Ojise lo je fun won ti Ọlọhun o yo won kuro ninu anu pelu re, ti yoo fi won mo oju-ona taara Ikeji: Nini igbagbo pelu ẹni ti a mo oruko re ninu won pelu oruko re gege bii: Muhammad, ati Ibrahim, ati Musa, ati Isa, ati Nuh,- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba won- Awon marun-un yii ni awon onipinnu ninu awon Ojise, Ọlọhun- ti ọla Re ga- daruko won ni aaye meji ninu Kuraani nibi oro Re pe: {(Rántí) nígbà tí A gba àdéhùn ní ọ̀wọ̀ àwọn Ànábì àti ní ọ̀wọ̀ re, àti ní ọ̀wọ̀ (Ànábì) Nūh, 'Ibrōhīm, Mūsā àti 'Īsā omo Moryam. A gba àdéhùn ní ọ̀wọ̀ wọn ní àdéhùn t’ó nípon}[Surah Al-Ahzâb: 7] Ati oro Re: {(Allāhu) se ní òfin fun yín nínú ẹ̀sìn ('Islām) ohun tí Ó pa ní àşẹ́ fún (Ànábì) Nūh àti èyí tí Ó fi ránşẹ́ sí ọ, àti ohun tí A pa láşẹ́ fún (Ànábì) 'Ibrōhīm, (Ànábì) Mūsā àti (Ànábì) 'Īsā pé kí ẹ̀ gbé ẹ̀sìn náà dúró. Kí ẹ̀ sí má se pín sí ijo ọ̀tọ̀tọ̀ nínú rẹ̀. Wàhàlá l’ó jẹ́ fún àwọn ọ̀şẹ̀bo nípa nńkan tí ò n pè wọn sí (níbi mímu Allāhu ní okan soşo). Allāhu l’Ó n şẹ̀sà ẹ̀ni tí Ó bá fẹ́ sínú ẹ̀sìn Rẹ̀ (tí ò n pè wọn sí). Ó sì n fí ọ̀nà mọ ẹ̀ni tí ó bá n şérí padà sí ọ̀dọ̀ Rẹ̀ (nípasẹ̀ Ironúpiwàdà)}[Surah Ash-Shūrâ: 13] Şugbon ẹni ti a ko mo oruko re ninu won; a maa ni igbagbo ninu re lapapo, Ọlọhun- ti ọla Re ga- sọ pe: {Àti pé A kúkú ti rán àwọn Òjísẹ́ níşẹ́ şiwájú re. Àwọn tí A sọ itàn wọn fún ọ wà nínú wọn. Àwọn tí A ò sì sọ itàn wọn fún ọ wà nínú wọn}[Surah Ghâfir: 78]

Ikeja: Gbigba nnkan ti o ni alaafia nipa awon iroyin won gbo lododo

Ikerin: Sise amulo ofin ẹni ti won ran si wa ninu won, oun naa ni opin won Muhammad- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- ti a ran an si gbogbo eniyan, Ọlọhun- ti ọla Re ga- sọ pe: “{Rárá, Èmi fi Olúwa re búra pé wọn kò tí ì gbàgbọ́ ní òdodo tí tí wọn yóò fi gbà ọ́ ní olùdájọ́ lórí ohun tí ó bá dá yánponyánrin sílẹ́ láààrin wọn. Lẹyin náà, wọn kò ní ní ẹ̀hónú kan sí idájọ́ tí o bá dá. Wọn sì máa gbà pátápátá}[Surah An-Nisâ’: 65]

Awon eso ti o tobi ni o n be fun nini igbagbo ninu awon Ojise, ninu won:

Akoko: Nini imo nipa ike Ọlọhun- ti ọla Re ga- ati iko akolekan Re pelu awon eru Re, nigba ti O ran awon Ojise si won ki won le fi won mona lo si oju ona Ọlọhun- ti ọla Re ga-, ki won si şaláyẹ fun won bi won yoó se maa josin fun Ọlọhun; nitori pe laakaye ti ẹda nikan o le da iyen mo

Ikeji: Idupe fun Ọba- ti ọla Re ga- lori idera ti o tobi julọ yii

Ikeja: Nini ife awon Ojise- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba won- ati gbigbe won tobi, ati yiyin won pelu nnkan ti o ye won; nitori pe awon ni Ojise Ọlọhun- ti ọla Re ga- ti won si mójú tó ijosin Re, ati mimu iranşe Re de ogongo, ati şise isiti fun awon eru Re

Dajudaju awon alagidi ti tako awon Ojise won ti won lero pe awon Ojise Ọlọhun- ti ọla Re ga- won ko nii je ẹda! Ọlọhun- ti ọla Re ga- ti sọ ero yii, O si ba a je pelu ọ̀rò Re- mimọ́ ní fun Un- pe: {Kò sí ohun tí ó kọ́ fún àwọn ẹ̀niyàn láti gbàgbọ́ ní òdodo nígbà tí imòná dé bá wọn àfi kí wọn wí pé: “Şé Allāhu rán Òjísẹ́ abara níşẹ́ ní? *Sọ pé: “Tí ó bá jẹ́ pé àwọn mọ̀lāika wà lórí ilẹ̀ ayé, tí wọn n rìn kiri, (tí wọn n gbé lórí ilẹ̀) pẹ̀lú ifàyàbalẹ̀, A ibá sọ mọ̀lāika kan kalẹ́ fún wọn láti inú sánmọ̀ (láti jẹ) Òjísẹ́}[Surah Al-Isrâ’: 94-95] Ọlọhun- ti ọla Re ga- ba ero yii je pe dajudaju o je dandan ki Ojise je ẹda, nitori pe A ran an si awon ara

ilẹ ti wọn jẹ ẹda, ti awọn ara ilẹ ba jẹ mọlaika ni, Ọlọhun ko ba sọkalẹ fun wọn lati inu sanmọ mọlaika kan lati jẹ Ojìṣẹ, ki o le da bii wọn Gege bayii ni Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ẹ gba ẹnu awọn ti wọn pe awọn Ojìṣẹ ni opurọ sọrọ pe wọn sọ pe: "{Ẹyin kò jẹ kiní kan tayo abara bí irú wa. Ẹyin sì fẹ ẹ wa lóri kúrò níbi nnkan tí àwọn bàbá wa ñ jòsìn fún. Nítorí náà, ẹ fún wa ní ẹrì pónrńbélé*Àwọn Ọjìṣẹ wọn sọ fún wọn pé: "Àwa kò jẹ kiní kan bí kò ẹ abara bí irú yín. Şugbón Allāhu ñ ʃoore fún ẹni tí Ó bá fẹ nínú àwọn ẹrúsin Rẹ. Kò sí lẹtòṭò fún wa láti fun yín ní ẹrì kan àfi pèlú iyònda Allāhu}}[Surah Ibrāhīm: 10-11]

*

Nini igbagbo ninu ojo ikeyin

Ojo ikeyin: Ojo igbedide ti wọn maa gbe omọniyan dide nibẹ fun işiro ati ẹsan

Wọn sọ ọ ni orúkọ yẹn; nitori pe ko si ojo miiran leyin rẹ, nigba ti awọn ara alujanna yoo maa ẹ gbere ninu awọn ibugbe wọn ti awọn ara ina naa yoo maa ẹ gbere ninu awọn ibugbe wọn

Nini igbagbo ninu ojo ikeyin ko awọn alamọri meṭa kan sinu:

Akọkọ: Nini igbagbo ninu igbedide: Oun ni sisọ awọn òkú di alaaye nígbà tí wọn ba fọn fèrè ẹlẹkeji; ti awọn eniyan maa dide fun Oluwa gbogbo ẹda láiwọ bata, ni ihòhò, ni ẹni tí wọn kò dá abẹ fún, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: "{Gégé bí A ti ẹ bẹrẹ işedá ẹdà ní ibẹrẹ pẹpẹ (ibẹ náà ni) A òò dá a padà sí. (Ó jẹ) àdéhùn tí A ẹ. Dájúdájú Àwa máa ẹ bẹẹ}}[Surah Al-Anbiyá': 104]

Igbedide: Ododo kan ti o fi ẹṣẹ rinlẹ ni, ti tira Ọlọhun, ati Sunnah Anabi, ati ipanupọ awọn Musulumi si n tọka si.

Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Léyìn náà, léyìn iyẹn, dájúdájú ẹyin yó sí di òkú*Léyìn náà, dájúdájú ní Ojọ Àjínṣe Wọn máa gbe yín dide}}[Surah Al-Mu'minún: 15-16]

Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ pe: "Wọn maa ko awọn eniyan jọ ni ojo igbedide ni ẹni ti ko nii wọ bata, ni arin-hoho, ni ẹni tí wọn ko da abẹ fun". Bukhari ati Muslim ni wọn gba a wa

Awọn Musulumi fi ẹnu ko lori fifi ẹṣẹ rinlẹ rẹ, oun naa ni o ba ogbón mu; torí pé ohun ti o ba ogbón mu ni ki Ọlọhun jẹ ki awọn ẹda yii ni ibuserisi, ti yoo san wọn ni ẹsan nibẹ lori nnkan ti O ẹ ni ofin fun wọn níbi nnkan ti O gbe awọn Ojìṣẹ Rẹ dide pẹlu rẹ, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: "{Sé ẹ lérò pé A kàn şedá yín fún iranù ni, àti pé dájúdájú wọn ò níí da yín padà sòṭò Wa?}}[Surah Al-Mu'minún: 115] O sọ fun Anabi Rẹ- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- pe: {Dájúdájú Ẹni tí Ó ẹ al-Kur'ān ní ọran-anyàn fún ọ, Ó sì máa dá ọ padà sí èbúté kan}}[Surah Al-Qasas: 85]

Ikeji: Nini igbagbo ninu işiro-işẹ ati ẹsan: Wọn maa ẹ işiro fun ẹda lori işẹ rẹ, wọn yoo si san an ni ẹsan lori rẹ, ti tira Ọlọhun, ati Sunnah Anabi, ati ifẹnukò awọn Musulumi si tọka si i.

"{Dájúdájú ọṭò Wa ni àbò wọn wà*Léyìn náà, dájúdájú Àwa l'A máa ẹ işirò-işẹ wọn}}[Surah Al-Ghāshiyah: 25-26] "{Ẹnikéni t'ó bá mú işẹ dáadáa wá, (ẹsan) mēwáá irú rẹ l'ó máa wá fún un. Ẹnikéni t'ó bá sí mú işẹ aburú wa, A ò níí san án ní ẹsan àyàfi irú rẹ. A ò sí níí şàbòsí sí wọn}}[Surah Al-An`ām: 160] Ọba- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {A máa gbé àwọn ọşùwọn déédé kalẹ ní Ojọ Àjínṣe. Nítorí náà, wọn kò níí ẹ àbòsí kiní kan fún ẹmí kan. Kí (işẹ) jẹ iwọn èso kardal (bín-íntín), A máa mú un wá. A sì tó ní Olùşírò}}[Surah Al-Anbiyá': 47] Lati ọṭọ omọ Umar- ki Ọlọhun yonu si awọn mejeeji- dajudaju Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a ati awọn ara ile rẹ- sọ pe: "Dajudaju Ọlọhun yoo sún olugbagbo mó ọṭò Rẹ, yóò sí da gaga Rẹ bọ ó, Yoo sí sọ pe: Njẹ o mọ ẹṣẹ bayii? Njẹ o mọ ẹṣẹ báylí? Yoo sọ pe: Bẹni lřẹ Olúwa mi, titi di igba ti yoo fi mu u jẹwọ awọn ẹṣẹ rẹ, yoo wa ri ara rẹ pe dajudaju oun ti parun, Ọlọhun maa wa sọ pé: Mo bo ẹ lasiri rẹ ni aye, Emi yoo si fi ori rẹ jin ẹ lonii, wọn maa wa fun un ni iwe awọn daadaa rẹ, şugbón awọn alaigbagbo ati awọn munaafiki, wọn yoo pe wọn síta lójú awọn ẹda pé: Awọn yii ni awọn ti wọn pa irọ mọ Oluwa wọn, gbọ, ibi dandan Allāhu kí ó máa bá àwọn alábòsí" Bukhari ati Muslim ni wọn gba a wa

O ni alaafia lati ọṭọ Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a-: "Dajudaju ẹni ti o ba gbero daadaa kan ti o si ẹ e, Ọlọhun yoo kọ ọ sòṭò Rẹ ni daadaa mēwaa titi de adipele oṭórùn-ún meje titi de awọn adipele ti o pọ, ti o ba gbero aburu ti o si ẹ e Ọlọhun yoo kọ ọ pe aburu kan ni"

Awọn Musulumi fi ẹnu ko lori ifi ẹṣẹ rinlẹ işirò-işẹ ati ẹsan lori awọn işẹ, oun si ni nnkan ti o ba ogbón mu; nitori pe dajudaju Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ awọn tira kalẹ, O si ran awọn Ojìṣẹ, O si ẹ ni dandan le àwọn ẹru lori lati gba nnkan ti wọn mu wa, ati şíṣe amulo nnkan ti lílo rẹ jẹ dandan ninu rẹ, O si ẹ gbigbe ogun ti awọn alatako fun un ni dandan, O si ẹ ita eje wọn silẹ ni ẹṭọ, ati awọn àrómòṭómọ wọn, ati awọn iyawo wọn, ati awọn dukia wọn. Ti ko ba si işiro-işẹ ni tabi ẹsan, eleyii ko ba wa ninu ere ti Oluwa Ọjogbón mọ kuro nibẹ, dajudaju Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ti tọka si iyẹn pẹlu ọṭò Rẹ pe: "{Nítorí náà, dájúdájú A òò bí àwọn tí A ránşé sí léèrè (nípa lřépè). Dájúdájú A ó sì bí àwọn Ọjìṣẹ léèrè (nípa lříşé)*Dájúdájú A òò ròyìn (işẹ ọwọ wọn) fún wọn pèlú imọ. Àwa kò şàì wà pèlú wọn (pèlú imọ)}}[Surah Al-A`rāf:6-7]

Ikẹta: Nini igbagbo ninu alujanna ati ina ati pe dajudaju awọn ni ibudesi gbere fun ẹda

Alujanna ni ogba idera ti Olohun- ti oia Re ga- pese re fun awon olugbagbo awon oluberu Olohun, awon ti won ni igbagbo pelu nnkan ti Olohun se ni dandan le won lori lati gba a gbo, ti won tele Olohun ati Ojise Re, ti won se afomo fun Olohun, ti won tele Ojise Re, awon orisirisi idera ni n be nibe "Ti oju ko ri ri, ti eti ko gbo ri, ti ko si se wuyere lori okan eda". Olohun- ti oia Re ga- so pe: "{Dajudaju awon t'o gbabgo ni ododo (iyen, awon musulumi), ti won si se awon isere rere, awon wonyeyen, awon ni eda t'o dara jul'Esan won ni ododo Oluwa won ni awon Ogbal Idera gberere, ti awon ododo n san ni isale re. Olusegberere ni won ninu re titi laelae. Allahu yonu si won. Awon naa yonu si (ohun ti Allahu fun won). Iyen wa fun enikeni ti o ba paya Oluwa re}[Surah Al-Bayyinah: 7:8] Oba- ti oia Re ga- so pe: {Ko si emi kan ti o mo ohun ti A fi pamo fun won ninu awon nnkan itutu oju. (O je) esan ohun ti won n se nise (rere)}[Surah As-Sajdah: 17] Sugbon ina: Oun ni ile iya ti Olohun- ti oia Re ga- pa lese silere fun awon alaigbagbo awon alabosi, awon ti won se aigbagbo si I ti won yapa awon Ojise Re, awon orisirisi iya ni n be nibe ti ko le se wuyere lori emi "{Ki e si sora fun Ina ti Won ti pa lese silere de awon alaigbagbo}[Surah Al-Imran: 131] "Oba- ti oia Re ga- so pe: {So pe: "Ododo (niyi) lati ododo Oluwa yin. Nitari naa, eni ti o ba fe ki o gbabgo. Eni ti o ba si fe ki o sai gbabgo. Dajudaju Awa pese Ina silere de awon alabosi, ti oga re yoo yi won po. Ti won ba n toro omi mimu, A oo fun won ni omi mimu kan t'o da bi oje idere gbigbona, ti (igbona re) yo si maa se awon oju. O buru ni mimu. O si buru ni ibukojoo}[Surah Al-Kahf: 29] "{Dajudaju Allahu sebi le awon alaigbagbo. O si pese Ina t'o n jo fofode silere de won*Olusegberere ni won ninu re titi laelae; won ko ni ri olusode tabi alaransa kan*Ni ojo ti A odo yi oju won pada ninu Ina, won yo si wi pe: "Yee! Awa iba tele ti Allahu, awa iba si tele ti Ojise}[Surah Al-Ahzab: 64-66]

Awon eso ti o tobi ni o n be fun nini igbagbo ninu ojo ikeyin, ninu won ni:

Akoko: Ise ojukokoro itele ti Olohun; ni ireti esan ojo yeyen

Ikeji: Iberu lati da ese, ati ki eyan ma yonu si i ni ti ipaya iya ojo yeyen

Iketa: Titu emi olugbagbo kuro nibi nnkan ti o ba bo fun un ninu aye pelu nnkan ti o n wa ninu idera orun ati esan re

Awon alaigbagbo tako igbedide leyin iku; ti won lero pe dajudaju iyen o rorun

Erò yii je ibaje, sharia naa si toka si ibaje re, ati imolara ati laakaye

Sugbon ti sharia, Olohun- ti oia Re ga- so pe: {Awon t'o sai gbabgo lero pe A o ni gbere won dide. So pe: "Bee ko, mo fi Oluwa mi bura, dajudaju Won yoo gbe yin dide. Leyin naa, Won yoo fun yin ni iro ohun ti e se nise. Iyen si je irorun fun Allahu}[Surah At-Taghâbun: 7] Gbogbo awon iwe sanmo fi enu ko le e lori

Sugbon ti imolara: Olohun ti mu awon eru Re ri sisoo oku di alaaye ni aye yii, apejuwe marun-un n be ninu Surah Al-Baqarah lori iyen, awon ni:

Apejuwe akoko: Ijo Anabi Musa nigba ti won so fun un pe: {o ni gba o gbo afa ki a ri Allahu ni ojukoroju}[Surah Al-Baqarah: 55] Nibi iyen ni Olohun- ti oia Re ga- ti n ba awon omo Isireli so pe: (E rant) nigba ti e wi pe: Musa, a o ni gba o gbo afa ki a ri Allahu ni ojukoroju Nitari naa, ohun igbe lati inu sanmo gba yin mu, e si n wo bode*Leyin naa, A ji yin dide leyin iku yin, nitari ki e le dupere (fun Allahu}[Surah Al-Baqarah: 56] Apejuwe keji: Nibi itan eni ti won pa ti awon omo Isireli se ifanfa lori e, ni Olohun- ti oia Re ga- wa pa won lasere lati pa maalun kan ki won fi apakan ninu re lu u; lati fun won ni iro nipa eni ti o pa a, nibi iyen ni Olohun- ti oia Re ga- ti n so pe: "{(E rant) nigba ti e pa eni kan, e si n ti i sira yin. Allahu yo si safi han ohun ti e n fi pamo*Nitari naa, A so pe: "E fi bure kan (lara maalun) lu (oku naa)." Bayen ni Allahu se n so oku di alaaye. O si n fi awon ami Re han yin, nitari ki e le se laakaye}[Surah Al-Baqarah: 73] Apejuwe keta: Nibi itan awon ijo ti won jade lati inu awon ile won ti won

sa fun iku legbeegberun; Olohun- ti oia Re ga- pa won, leyin naa O so won di alaaye, nibi iyen ni Olohun- ti oia Re ga- ti n so pe: {Se o o ri awon t'o jade lati inu ile won legbeegberun nitari ibere iku! Allahu si so fun won pe: "E ku." Leyin naa, O so won di alaaye. Dajudaju Allahu ni Oloure-ajulo lori awon eniyen, sugbon opolopo eniyen ko dupere (fun Un)}[Surah Al-Baqarah: 243] Apejuwe kerin: Nibi itan eni ti o koja ni abule kan ti o ti ku, o wa gba pe ko rorun ki Olohun- ti oia Re ga- so o di alaaye; Olohun- ti oia Re ga- si pa a fun ogorun-un odun, leyin naa O so o di alaaye, nibi iyen ni Olohun- ti oia Re ga- ti n so pe: "{Tabi bi eni ti o koja ninu ilu kan nigba ti o ti tu torule-torule re. O so pe: "Bawo ni Allahu yo se so eyi di alaaye leyin iku re!" Allahu si so o di oku fun ogorun-un odun. Leyin naa, O gbe e dide. O so pe: "Igba wo ni o ti wa nibi?" O so pe: "Mo wa nibi fun ojo kan tabi ilaji ojo." O so pe: "Bee ko, o wa nibi fun ogorun-un odun.

Wo unje re ati omi re, ko yi pada. Tun wo ketekete re, ki A le fi o se ami kan fun awon eniyen. Si tun wo eegun naa bi A o se to won papo mora won. Leyin naa, (wo) bi A o se da eran bo o lara. Nigba ti o foju han si i kedere (bee), o so pe: "Mo mo pe dajudaju Allahu ni Alagbara lori gbogbo nnkan}[Surah Al-Baqarah: 259] Apejuwe karun-un: Nibi itan Anabi Ibrahim ayawo Olohun, nigba ti o beere lowo Olohun- ti oia Re ga- lati mu un ri bi yoo se so oku di alaaye; Olohun- ti oia Re ga- pa a lasere lati dunbu merin ninu awon eye, ki o pin won kekeleke sori awon oke ti won wa ni egbe re, leyin naa o maa pe won; ti awon ipin naa si maa le papo mo ara won, won yoo si wa ba Ibrahim ni kiakia, nibi iyen ni Olohun- ti oia Re ga- ti n

sọ pe: "{Nígbà tí (Ánábì) 'Ibrōhīm sọ pé: "Olúwa mi, fi hàn mí bí l'wọ yó ẹ sọ àwọn òkú di aláàyè." (Allāhu) sọ pé: "Sé iwọ kò gbàgbọ ni?" Ó sọ pé: "Rárá, sùgbón kí òkàn mi lè balẹ ni". (Allāhu) sọ pé: "Mú mērin nínú àwọn ẹyẹ, kí o so wọn mólẹ sí ọdọ rẹ (kí o pa wọn, kí o sì gún wọn papọ mọra wọn). Lẹyin náà, fi ipín nínú wọn sórí àpáta kòkàn. Lẹyin náà, pè wọn. Wọn máa sáré wá bá ọ. Kí o sì mọ pé dájúdájú Allāhu ni Alágbára, Ọlògbón}[Surah Al-Baqarah: 260]

Awọn wọnyi ni awọn apejuwe ti imọlara ti o ẹlẹ, ti wọn n tọka si rí rọrùn síso oku di alaaye, ati pe itọka si nnkan ti Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ẹ ni ami Anabi Isa ọmọ Maryam ti ẹaaju nibi síso oku di alaaye, ati mimu wọn jade lati inu awọn saare wọn- ẹlu iyonda Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga-

Şugbón itọka laakaye: O ẹ lati ojupanna meji:

Akọkọ: Dajudaju Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ni Aşedá sanmọ ati ilẹ, ati nnkan ti o wa ninu mejeeji, Oun ni O da wọn ni ibere, Ọba Olukapa lori ibere ẹda dida ko le kagara nibi dida a pada, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: "{Oun ni Ẹni tí Ó n bẹrẹ ẹdà didá. Lẹyin náà, Ó máa dá a padà (sípò aláàyè fún àjinde). Ó sì rọrùn jùlọ fún Un (látí ẹ bẹ) [Surah Ar-Rúm: 27] "Ọlọhun ti ọla Rẹ ga sọ pe: {(Ojọ náà ni) ojọ tí A máa ká sánmọ bí kíká ewé tírà. Gégé bí A ti ẹ bẹrẹ isẹdà ẹdà ní ibẹrẹ pẹpẹ (ibẹ náà ni) A òò dá a padà sí. (Ó jẹ) àdéhùn tí A ẹ. Dájúdájú Áwa máa ẹ bẹ} [Surah Al-Anbiyá': 104] O sọ ti O n pàşẹ lati fọ esi fun ẹni ti o tako síso egungun di alaaye nigba ti o ti kefun pe: "{Sọ pé: "Ẹni tí Ó şedá rẹ nígbà àkókó l'Ó máa sọ ọ di aláàyè. Ọun sì ni Onímọ nipa gbogbo ẹdà}[Surah Yâ-sîn: 79] Ikeji: Dajudaju ilẹ ẹ oku ti o gbẹ, ti ko si igi elewe nibẹ; ojo maa wa rọ le e lori; o maa wa yira padà di aláwọ ewé ti o maa şemí, ti gbogbo oríşiríşí irúgbìn t'ó dára maa wa nibẹ, Ẹni ti O ni ikapa lori síso ọ di alaaye lẹyin iku rẹ, ni ikapa lori síso awọn oku di alaaye,

Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: "{Nínú àwọn àmì Rẹ tún ni pé dájúdájú iwọ yóò rí ilẹ ní asálẹ. Nígbà tí A bá sì sọ omi kalẹ lé e lórí, ó máa rúra wá, ó sì máa ga (fún híhu irúgbìn jáde). Dájúdájú Ẹni tí Ó jẹ í, Ọun mà ni Ẹni tí Ó máa sọ àwọn òkú di aláàyè. Dájúdájú Allāhu ni Alágbára lórí gbogbo nńkan}[Surah Fussilat: 39] Ọlọhun ti ọla Rẹ ga sọ pe: "{A n sọ omi ibùkún kalẹ látí sánmọ. A sì n fi mú àwọn ogbà oko àti àwọn èso tí wọn máa ká ẹ hù jáde"(A tún mú) igi dàbínù hù ga, tí àwọn èso orí rẹ so jìgbinni*Arísíkí ni fún àwọn ẹrú (Allāhu). A sì n fi sọ òkú ilẹ di àyè. Báye ni ijáde ẹdà (látí inú sàrèè yó ẹ rí)}[Surah Qáf: 9-11]

O maa so pọ mọ nini igbagbo ninu ojo ikeyin: Nini igbagbo ninu gbogbo nnkan ti yoo ẹlẹ lẹyin iku gege bii:

A) Wahala inu saare: Oun ni bibeere lẹwọ oku lẹyin ti wọn ba sin in nipa Oluwa rẹ, ati ẹsin rẹ, ati Anabi rẹ; Ọlọhun si maa fi awọn olugbagbo ododo rinlẹ ẹlu ọrọ ti o rinlẹ, yoo waa sọ pe: Allahu ni Oluwa mi, ẹsin mi ni Isilaamu, Anabi mi ni Muhammad- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- Ọlọhun yoo wáá sọ awọn alabosi nu ti alaigbagbo si maa sọ pe: Háà háà, mi ko mọ, ti şobe-şelu tabi oniyemeji yoo sọ pe: Mi ko mọ, mo gbọ ti awọn eniyan n sọ nnkankan emi naa si sọ ọ B) Iya inu saare ati idera rẹ: O maa wa fun awọn alabosi ninu awọn şobe-şelu ati awọn alaigbagbo, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: "{Tí ó bá jẹ pé iwọ rí i nígbà tí àwọn alábòsí bá wá nínú ipókàkà ikú, tí àwọn mọlāika nawọ wọn (sí wọn pé) "Ẹ mú ẹmí yín jáde wá. Lóní ni Wọn yóò san yín ní ẹsan àbùkù iyà nitorí ohun tí ẹ máa n sọ nipa Allāhu ní àitọ. Ẹ sì máa n ẹ igbéraga sí àwọn àyah Rẹ}[Surah Al-An`âm: 93]

"Ọlọhun ti ọla Rẹ ga sọ nipa awọn ará ilẹ Fir'aon pe: {Iná ni Wọn yóò máa şerí wọn sí ní òwúrọ àti ní àşálẹ. Àti pé ní ojọ tí Àkókò náà bá dé (A máa sọ pé): "Ẹ mú àwọn èniyàn Fir'aon wọ inú iyà Iná t'ó le jùlọ}[Surah Ghafir: 46]

O wa ninu sọhihu Muslim ninu hadisi Zaid ọmọ Thabit- ki Ọlọhun yonu si i- lati ọdọ Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- o sọ pe: "Ti kii ba ẹ pe ẹ ko ni fe maa sin ara yin ni, mi o ba be Ọlọhun ki o maa mu yin gbọ ninu iya inu saare ohun ti mo n gbọ ninu rẹ", lẹyin naa, o kọ oju rẹ siwaju o wa sọ pe: "Ẹ fi Ọlọhun wa isọra kuro nibi iya iná", wọn sọ pe: A n wa isọra ẹlu Ọlọhun kuro nibi iya iná, o sọ pe: "Ẹ fi Ọlọhun wa isọra kuro nibi iya saare", wọn sọ pe: A n wa isọra ẹlu Ọlọhun kuro nibi iya saare, o sọ pe: "Ẹ fi Ọlọhun wa isọra kuro nibi awọn wahala, eyi ti o han ati eyi ti o pamọ", wọn sọ pe: A n wa isọra ẹlu Ọlọhun kuro nibi awọn wahala, eyi ti o han ati eyi ti o pamọ, o sọ pe: "Ẹ fi Ọlọhun wa isọra kuro nibi wahala Dajjal", wọn sọ pe: A n wa isọra ẹlu Ọlọhun kuro nibi wahala Dajjal.

Şugbón idera saare: O wa fun awọn olugbagbo ododo, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pe: {Dájúdájú àwọn t'ó sọ pé: "Allāhu ni Olúwa wa." lẹyin náà, tí wọn dúró şinşin, àwọn mọlāika yóò máa sọkalẹ wá bá wọn (ní ojọ ikú wọn, wọn sì máa sọ pé: "Ẹ má ẹ páyà, ẹ má ẹ banújẹ. Kí ẹ sì dunnú sí Ọgbà l'dera èyí tí Wọn n ẹ ní àdéhùn fun yín}[Surah Fussilat: 30]

"Ọlọhun ti ọla Rẹ ga-sọ pe: {Kí ni ó máa ti rí (fun yín) nígbà tí ẹmí (yín) bá dé ọnà ọfun*tí ẹyin yó sì máa wòran nígbà yẹn?*Áwa sì súnmọ ọn ju ẹyin lọ, sùgbón ẹyin kò ríran*Ẹyin kò ẹ jẹ ẹni tí A ò ní gbẹsan lára rẹ*kí ẹ sì dá (ẹmí tí ó fẹ bọ) padà, tí ẹ bá jẹ olódodo*Ní ti ẹni tí ó bá wá nínú àwọn alásùn-únmọ (Wa)*isinmi, èsè t'ó dára àti Ọgbà l'dera (ni tirẹ)}[Surah Al-Wāq`ah: 83-89]

Lati ọdọ Baraah ọmọ 'Aazib- kí Ọlọhun yonu si i- dajudaju Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- sọ nipa olugbagbo ododo ti o ba fe da awọn mọlaika mejeeji lohun ninu saare rẹ: "Olupepe kan yoo maa pe

lati sanmọ pe: Ódodo ni ẹru mi sọ, ẹ tẹ itẹ fun un lati inu alujanna, ẹ wọ ọ ni aṣọ lati inu alujanna, ẹ ẹ̀ si ilẹkun kan fun un lọ sinu alujanna, o sọ pe: Ni òórùn dídùn rẹ maa wa ba a, wọn si maa gbà á láàyè ni odiwọn ibi ti irina rẹ ba dé". Ahmad ni o gba a wa ati Abu Daud níbi hadisi kan ti o gun

Awọn èyàn kan ti sọnu ninu awọn ti wọn ni igbunri kúrò nibi òdodo, wọn tako iya saare, ati idera rẹ, ti wọn lero pe dajudaju iyẹn o rọrun fun iyapa rẹ si nnkan ti o n ṣeṣe, wọn sọ pe: Ti wọn ba yẹ oku wo ninu saare rẹ, wọn maa ri i geṣe bi o ṣe wa, ti saare ko si ni yi pada pelu pe ki o fẹ sfi tabi fún sfi.

Ero yii jẹ ibajẹ pelu sharia, ati imọlara, ati laakaye:

Nipa ti sharia: Awọn ọrọ Ọlọhun ti n tọka si irinlẹ iya saare ti ṣaaju, ati idera rẹ

Ninu sọhuhu Bukhari ninu hadisi ọmọ 'Abbas- ki Ọlọhun yonu si awọn mejeeji- o sọ pe: "Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- jade lati inu ọgbà kan ninu Madina; o ba gbọ ohun ọmọniyan meji kan ti wọn n fi iya jẹ wọn nínú saare wọn", o wa sọ hadisi naa, o n bẹ nibẹ pe: "Dajudaju ọkan ninu wọn ko ki n bo ara rẹ nibi itọ", ninu ẹgbawa kan: "Nibi itọ rẹ", ati pe ikeji maa n gbe ofofo kiri, ninu ẹgbawa Muslim: "Ko ki n mọ kuro níbi itọ".

Ṣugbọn ti imọlara: Dajudaju ẹni ti o sun maa n ri ni oju oorun rẹ pe oun wa ni aaye kan ti o fẹ ti o rẹwa, ti o n gbadun nibẹ, tabi ki o wa ni aaye kan ti o fun ti ko si èyàn kankan nibẹ, ti o maa jẹ irora nibẹ, nigba mii yoo ji latara nnkan ti o ri Sibesibẹ ori ibusun rẹ ni o wà ninu yara rẹ lori nnkan ti o wa lori rẹ, ati pe oorun jẹ ọmọ iya iku; nitori idi eyi, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- pe e ni: (Iku), Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- sọ pé: "{Allāhu l'Ó n gba àwọn ẹmí ní àkókò ikú wọn àti (àwọn ẹmí) tí kò kú sójú oorun wọn. Ó n mú (àwọn ẹmí) tí Ó ti pèbùbù ikú lé lórí mólẹ. Ó sì n fi àwọn yòókù sílẹ tífí di gbèdéke àkókò kan.}[Surah Az-Zumar: 42] Nipa ti laakaye: Dajudaju ẹni ti o sun ni oju oorun rẹ maa n la àlá ododo ti o maa ba nnkan ti o n ṣeṣe mu, o ṣeṣe ki o ri Anabi- kí ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- bi o ṣe ri, ati pe ẹni ti o ba ri i bi o ṣe ri, dajudaju o ti ri i lododo, ti ohun ti bẹ, ẹni ti o sun wa ni yara rẹ lori ibusun rẹ ti o jinna si nnkan ti o ri Ti eyi ba rọrun ni awọn isẹsi aye, ṣe ko wa nii rọrun ni awọn isẹsi ọrun?!

Ṣugbọn igbarale wọn nibi nnkan ti wọn lérò pe ti wọn ba yẹ oku wò nínú saare rẹ; wọn maa ri i geṣe bi o ṣe wa ni, ti saare naa ko nii fẹ si ko si nii fún si; àwọn ọ̀nà kan ni a maa gba dáhùn rẹ, nínú wọn ni:

Akọkọ: Dajudaju ko létòṣ lati tako nnkan ti ofin wa pelu rẹ pelu iru awọn iruju burúkú yii, ti o ṣe pe ti olutako ba ronu si nnkan ti ofin wa pelu rẹ ni paapaa iwoyesi ko ba mọ ibajẹ awọn iruju yii, wọn ti sọ pe:

Àimọye èyàn ti n bu ẹnu àtẹ lu ọ̀rò ti o ni alaafia

Ti o si jẹ pe aleebu rẹ latara agboye ti o saare ni.

Ikeji: Dajudaju awọn isẹsi isẹmi léyìn ikú wa ninu awọn alamọri kòkò ti a ko le ni imọlara rẹ, ti o ba jẹ pe a le ni imọlara rẹ ni, anfaani nini igbagbo ninu kòkò maa bọ, dajudaju awọn olugbagbo ninu kòkò maa ṣe dogba pelu awọn ti wọn n tako gbigba a lododo

Ikẹta: Dajudaju iya, ati idera, ati gbigbaaye saare, ati fifun rẹ; oku nikan ni o maa mọ ọn, eleyii da geṣe bii ẹni ti o sun ti o wa n ri ni oju oorun rẹ pe oun wa ni aaye kan ti o fun ti ko si èyàn kankan nibẹ, tabi aaye kan ti o fẹ ti o rẹwa, ti ẹni ti o wa ni ẹgbẹ rẹ ko nii ri iyẹn tabi ki o mọ ọn lara. Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- maa n gba imisi ti o si wa laarin awọn saabe rẹ; ti yoo maa gbọ imisi naa, ti awọn saabe ko si nii gbọ ọ, o ṣeṣe ki mọlaika kan yọ si i ni aworan ọkúnrin kan ti yoo maa ba a sọrọ ti awọn saabe ko si nii ri mọlaika naa, ti wọn ko si nii gbọ ọ. Ikẹrin: Imọ ẹda ni aala pelu nnkan ti Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ba fi rọ wọn loran lati mọ, ko rọrun fun wọn lati mọ gbogbo nnkan ti o n bẹ, sanmọ jẹ meje, ati ilẹ, ati awọn ti wọn n bẹ ninu wọn, ati pe gbogbo nnkan n ṣe afomọ pelu idupe fun Ọlọhun ni afomọ gidi, ti Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- maa n jẹ ki ẹni ti o ba fẹ ninu ẹda Rẹ gbọ ọ nigba mi Ti ohun ti bẹ o pamọ fun wa, nibi iyẹn ni Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ti n sọ pe: " {Àwọn sánmọ méjèjè, ilẹ àti àwọn tí wọn wà nínú wọn n ṣe àfòmọ fún Un. Kò sí sí kiní kan àfi kí ó ṣe àfòmọ àti idúpé fún Un. Ṣùgbọn ẹ kò lè gbọ àgbóyè àfòmọ wọn. }[Surah Al-Isrâ': 44] Geṣe bẹ ni awọn Eṣu ati alujannu naa ṣe maa n rin ni ori ilẹ ni lílọ ati bibọ, awọn alujannu ti wa ba Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- ti wọn tẹti si kika rẹ, ti wọn dake, ti wọn si ṣeri pada si ọdọ awọn ijo wọn ni olùkilò, sibesibẹ wọn pamọ fun wa, nibi iyẹn ni Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ti n sọ pe: "{Ọmọ (Ānábì) Ādam, ẹ má ṣe jẹ kí Èṣù kó ifòrò ba yín gégé bí ó ṣe yọ àwọn òbí yín méjèjì jáde kúrò nínú Ọgbà Ìdèra. Ó gba aṣọ kúrò lára àwọn méjèjì nitorí kí ó lè fi ihòhò wọn hàn wọn. Dájúdájú ó n ri yín; òun àti àwọn ọmọ ogun rẹ (n ri yín) ní àyè tí èyìn kò ti rí wọn. Dájúdájú Àwa fi Èṣù ṣe ọ̀rẹ fún àwọn tí kò gbàgbọ}[Surah Al-A' rāf: 27] Ti o ba ṣe pe ẹda ko lee mọ gbogbo nnkan ti o n bẹ, ko létòṣ lati tako nnkan ti o fi esẹ rinlẹ ninu awọn alamọri kòkò, ti wọn ko si mọ ọn

*

Nini igbagbo ninu kadara

Al-Qodar (Pelu fifun DAAL ni FAT'HA): Ipebubu Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- fun awọn ẹda, nibamu si imọ Rẹ ti o ti ṣaaju, ti o si ba ọgbon Rẹ mu.

Nini igbagbo ninu kadara ko awọn alamọri merin kan sinu:

Akoḳo: Nini igbagbo pe dajudaju Ọlọhun- ti ọla Re ga- ni imo nipa gbogbo nnkan, ni odidi ati ifosiwewe, siwaju ati lalele, boya o so po mo awon ise Re ni, tabi awon ise eru Re

Ikeji: Nini igbagbo pe dajudaju Ọlọhun- ti ọla Re ga- ko iyen sinu walaati ti A ni so, nibi awon alamori mejeeji yii Ọlọhun- ti ọla Re ga- ti n so pe: "{Se o o mo pe dajudaju Allahu lo mo ohun ti ni be ninu sanmo ati ile? Dajudaju (akosile) iyen wa ninu tira kan. Dajudaju iyen rorun fun Allahu}"[Surah Al-Hajj: 70]

O wa ninu sphihi Muslim lati odo Abdulahi omo Amru omo 'Aas- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba awon mejeeji- o so pe: Mo gbo ti Ojise Ọlọhun- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- n so pe: "Ọlọhun ko awon kadara awon eda siwaju dida sanmo ati ile pelu egberun lonà aadota odun".

Ikeṭa: Nini igbagbo pe dajudaju gbogbo awon eda ko lee maa be afi pelu ife Ọlọhun- ti ọla Re ga-, boya o so po mo ise Re ni, tabi ise awon eda, Ọlọhun- ti ọla Re ga- so nipa nnkan ti o so po mo ise Re pe:

"{Olúwa re lo ni sedá ohun ti o bá fé. O si ni sa (ohun ti o bá fé) ni esa}"[Surah Al-Qasas: 68] {Ati pe Allahu ni se ohun ti o bá fé }[Surah Ibrahim: 27] O so pe: {Oun ni Eni ti o ni yaworan yin sinu apoluke bi o se fe}"[Surah Al-Imran: 6]. Ọlọhun ti ọla Re ga so nipa nnkan ti o je mo ise awon eda pe: " {Ati pe ti o bá je pe Allahu bá fé, ibá fun won lagbara (akin-okan) lori yin, won iba si ja yin logun}"[Surah An-Nisa: 90]

O tun so pe: {Ti o bá je pe Olúwa re bá fé (lati to won sona ni) won iba ti se be. Nitari naa, fi won silé tohun ti adapa iré ti won ni da.}"[Surah Al-An'am: 112] Ikerin: Nini igbagbo pe dajudaju gbogbo nnkan ti n be ni eda Ọlọhun- ti ọla Re ga- pelu awon paapaa won, ati awon iroyin won, ati awon lilo- bibo won,

Ọlọhun- ti ọla Re ga- so pe: "{Allahu ni Eleda gbogbo nnkan. Oun si ni Olúwa lori gbogbo nnkan}"[Surah Az-Zumar: 62] Ọlọhun- mimo ni fun Un- tun so pe: {O da gbogbo nnkan. O si yan odowon (irisí, isemi ati ayannmo) fun un niwon-niwon}"[Surah Al-Furqan: 2] O so nipa Anabi Re Ibrahim- ki ike Ọlọhun ati ọla Re

maa ba a- pe o so fun ijo re pe: {Allahu lo si da eyin ati nnkan ti e ni se nise}"[Surah As-Saffat: 96]

Nini igbagbo ninu kadara- lori nnkan ti a se iroyin Re- ko tako ki fifé wa fun eru nibi awon ise re ti o je ti esa, ati ini ikapa le e lori; nitori pe ofin ati nnkan ti o n sele n toka si fifi iyen rinle fun un

Nipa ti sharia: Ọlọhun- ti ọla Re ga- so nipa fifé pe: {Nitari naa, eni ti o bá fé ki o mu ona to ma gbá seri padá si odo Olúwa re pon (ni ti ironupiwada)}[Surah An-Naba: 39] O tun so pe: {E lo sinu oko yin bi e bá se fe}"[Surah Al-Baqarah: 223] O so nipa ikapa pe: {e beru Allahu bi e bá se lagbara mo. E gbo odo (Allahu), e tele e}"[Surah At-Taghâbun: 16] O tun so pe: {Allahu ko labo emi kan lorun a fi iwon agbara re. (Esan) ohun ti o se nise (rere) ni be fun un. (Iya) ohun ti o se nise (ibi) ni be fun un pelu}"[Surah Al-Baqarah: 286]

Nipa nnkan ti o n sele lododo: Dajudaju gbogbo omoniyan mo pe dajudaju fifé ati ini ikapa n be fun un, o n se ise pelu mejeeji, o n gbe ise ju silé pelu mejeeji, o n se iyato laarin nnkan ti n sele pelu ero re gege bii irin, ati nnkan ti o n sele laisi ero re nibe gege bii gbígbon, sugbon fifé eru ati ini ikapa re maa n waye pelu fifé Ọlọhun- ti ọla Re ga- ati ikapa Re, fun oro Ọlọhun- ti ọla Re ga- pe: "{(O wa) fun eni ti o bá fé ninu yin lati duro deede Eyin ko si ni fe (lati duro deede) ayafi ti Allahu bá fé, Olúwa gbogbo eda}"[Surah At-Takwir: 28] Ati pe nitori pe dajudaju aye patapata je ti Ọlọhun- ti ọla Re ga-, nnkan kan ko le si ninu ikapa re laisi imo Re ati fifé Re nibe.

Nini igbagbo ninu kadara- bi a se royin re- ko fun eru ni awijare lori nnkan ti o gbe ju silé ninu awon nnkan ti won je dandan, tabi sise ise kan ninu awon ese, lori eyi wiwa awijare pelu re je ibaje lati ibi awon ojupona kan:

Akoḳo: oro Oba- ti ọla Re ga- pe: {Awon to ni sebo yo wi pe: "Ti ko bá je pe Allahu bá fé ni awa ati awon babá wa iba ti sebo, ati pe awa iba ti se nnkan kan leewo." Bayen ni awon to siwaju won se pe odo Allahu niró titi won fi to yá Wa wò. So pe: "Nje imo kan ni be ni odo yin, ki e mu un jade fun wa?" Eyin ko tele kiní kan bi ko se aroso. Ki si ni e ni so bi ko se pe e ni paró}"[Surah Al-An'am: 148] Ti awijare ba n be fun won ni pelu kadara, Ọlọhun ko nii fi iya Re je won Ikeji: Oro Ọlọhun ti ọla Re ga pe: {(A se won ni) Ojise, onirò idunnu ati olukilo nitari ki awijare ma le wa fun awon eniyan lodò Allahu leyin (ti) awon Ojise (ti jise). Allahu si ni je Alagbara, Ológbon}"[Surah An-Nisa: 165] Ti kadara ba je awijare fun awon oluyapa ni, ko nii kuro pelu riran awon Ojise; nitori pe iyapa leyin riran won je nnkan ti o waye pelu kadara

Ọlọhun- ti ọla Re ga- Ikeṭa: Nnkan ti Bukhari ati Muslim gba wa- ti gbólóhùn re je ti Bukhari- lati odo Aliy omo Abu Tolib- ki Ọlọhun yonu si i- dajudaju Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a- so pe: "Ko si eni kankan ninu yin a fi ki Ọlọhun ti ko ibujokoo re ninu ina tabi ninu alujanna", arakunrin kan ninu ijo ba so pe: Se a ko nii gbe ara le e bi, ire Ojise Ọlọhun? O so pe: "Rara, e maa se ise, olukulukun ni a se e ni irorun fun", leyin naa, o ka: {Ni ti eni ti o bá tore, ti o si beru (Allahu)}[Surah Al-Layl: 5] Ninu egbawa ti Muslim: "Olukulukun ni a se nnkan ti a tori re da a ni irorun fun". O pa Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Re maa ba a-

lase pelu sise ise, O si ko kuro nibi gbígbékélé kadara Ikerin: Dajudaju Ọlọhun- ti ọla Re ga- pa eru lase, O si ko fun un, ko si la nnkankan bo o lorun a fi nnkan ti o ni ikapa lati se, Ọlọhun- ti ọla Re ga- so pe: {Nitari naa, e beru Allahu bi e bá se lagbara mo. E gbo odo (Allahu), e tele e}"[Surah At-Taghâbun: 16] O tun so pe: {Allahu ko labo emi kan lorun a fi iwon agbara re}"[Surah Al-Baqarah: 286] Ti eru ba je eni ti a je nipa lori sise ise ni, ko ba je eni ti a la nnkan ti ko le bo ninu re bo lorun, eleyi si je ibaje, fun idi iyen, ti

eṣe ba waye lati owo re pelu aimokan, tabi igbagbe, tabi ijenipá; ko si eṣe fun un, nitori pe eni tí ó ní àwíjäre ni.

Ikarun-un: Dajudaju kádàrá Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- je kòkò kan ti o pamọ ti eni kankan ko mo ọn afi leyin iṣeṣe nnkan ti a kadara, ati pe èrò ẹru fun nnkan ti o maa se ti saaju siṣe re, èrò re láti se e maa wa je nnkan ti a ko mo pa lori imọ lati odo re nipa kádàrá Ọlọhun, nigba naa ni awijare re pelu kadara maa kúrò, nigba ti o se pe ko si awijare fun omoniyan nipa nnkan ti ko mo.

Ikefa: Dajudaju a wa n ri omoniyan ti o n se ojúkòkòrò nnkan ti o ba a mu ninu awon alamori aye re; titi ti o fi le e ba, ti ko si ni yi kuro nibe lo si ibi nnkan ti ko ba a mu, leyin naa ki o wa maa fi kádàrá se awijare lori yiye kúrò re, ki ni o wa fa a ti o ba ti wa yi kúrò nibi nnkan ti o maa se e ni àhfiàní nibi esi re lo sibi nnkan ti o maa ni i lara ti o tun maa wa fi kádàrá se àwíjäre? Se alamori mejeeji kii se okan naa ni?!

Gba apèjúwe kan ti yoo šalàyé re fun e:

Ti oju ona meji kan ba n be niwaju omoniyan: Okan ninu mejeeji: Yoo mu u de ilu kan ti gbogbo re je idarudapo: Pipa, ole, fifa omoluwabi ya, ati ipaya, ati ebi. Ikeji: Yoo mu u de ilu kan ti gbogbo re je eto, ati ifokanbale ti o duro dedede, ati igbesi aye gbodemuke ati ibowo fun emi ati omoluwabi ati awon dukia, oju ona wo ni yoo to?

Dajudaju yoo to ona keji ti yoo mu u de ilu ti o ni eto ati ifokanbale, ko rorun fun oni laakaye kankan rara lati to oju-ona ilu idarudapo, ati ipaya, ti yoo wa maa fi kadara se awijare Ki ni idi ti yoo fi maa to oju ona ina nibi alamori ojo ikeyin yatọ si alujanna ti yoo wa maa fi kadara se awijare? Apèjúwe miran: A maa n ri alaisan ti won pa lashe ki o lo oogun; yoo si mu u, ti emi re ko si fe e, won tun maa ni ki o ma jeun ti o maa ko inira ba a; yoo si gbe e ju silẹ, ti emi re si fe e, gbogbo iyen lati wa iwosan ati ola, ko si rorun ki o ma lo oogun tabi ki o je onje ti o maa ko inira ba a, ki o wa maa fi kádàrá se àwíjäre. Ki ni idi ti omoniyan fi n gbe nnkan ti Ọlọhun ati Ojise Re pa a lashe ju silẹ tabi o n se nnkan ti Ọlọhun ati Ojise Re ko, leyin naa ki o maa wa fi kádàrá se àwíjäre. Ikeje: Eni ti o n fi kadara se awijare lori nnkan ti o gbe ju silẹ ninu awon nnkan ti o je dandan, tabi siṣe awon eṣe re, ti enikan ba koja aala le e lori pelu gbigba dukia re, tabi fa ogba eewo re ya, ki o wa fi kádàrá se àwíjäre, ki o wa so pe: E ma bu mi, ikoja aala mi waye pelu kadara Ọlọhun-, ko nii gba awijare re, Bawo ni ko se nii gba awijare ikoja aala elomiran le e lori pelu kadara, ti o maa wa fi kadara se àwíjäre fun ara re lori ikoja aala re lori iwọ Ọlọhun?!

Won maa n so pe alase awon olugbagbo Umar omo Khatob- ki Ọlọhun yonu si i- won gbe oro ole kan lo si odo re ti o leto si gige owo re; ni o ba pase gige owo re, ni o ba so pe: Se mi jeye ire alase awon olugbagbo, dajudaju mo jale pelu kadara Ọlọhun; ni Umar ba so pe: Dajudaju awa naa maa ge owo re pelu kadara Ọlọhun

Awon eso ti o po ni o n be fun nini igbagbo ninu kadara, ninu re:

Akoko: Gbigbe ara le Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- nibi siṣe awon okunfa, ni ona ti ko fi nii gbe ara le okunfa gangan fun ara re; nitori pe gbogbo nnkan n be pelu kadara Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga-

Ikeji: Ki omoniyan ma jo ara re loju nigba owo re ba te erongba re, nitori pe dajudaju bi owo re se te e je idera kan lati odo Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- pelu nnkan ti o kadara re ninu awon okunfa daadaa ati iyege, ati pe jijo ara re loju yoo gba a lagbe idupe idera yii

Ikeja: Ifayabale, ati isinmi ti emi pelu nnkan ti o n sele si i ninu kádàrá Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ko nii kayasoke ti ohun ti o n fe ba bo tabi ti ohun ti ko fe ba sele; nitori pe iyen waye pelu kadara Ọlọhun ti ikapa awon sanmo ati ile n be fun un, o maa sele ti ko si ibuye fun un, nibi iyen ni Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ti n so pe: {Adanwo kan ko ni sele ni ori ile tabi (ki o sele) si eyin ayafi ki o ti wa ninu Tira siwaju ki A to da eda. Dajudaju iyen rorun fun Allahu*(Isele ni to kádàrá leyin) nitori ki e ma se banuje lori ohun ti o ba bo fun yin ati nitori ki e ma se yo ayaju lori ohun ti o ba fun yin. Allahu ko si nife si gbogbo onigbeera, onifaari}[Surah Al-Hadid: 22-23] Anabi- ki ike Ọlọhun ati ọla Rẹ maa ba a- n so pe: "Eemo ni fun alamori olugbagbo ododo, dajudaju gbogbo alamori re patá ni oore, iyen ko si fun eni kankan afi fun olugbagbo ododo, ti nnkan idunnu ba sele si i yoo dupe, iyen je oore fun un, ti inira ba sele si i yoo se suuru, iyen naa je oore fun un".

Dajudaju awon ijo meji kan ti sonu nibi kadara:

Okan ninu won ni: Al-Jabriyyah ti won so pe: Dajudaju eru je eni ti a jeniya lori ise re, ti ko si fifẹ tabi ikapa fun un nibe

Ikeji: Al- Qodariyyah ti won so pe: Dajudaju eru da duro pelu ise re nibi fifẹ ati ikapa, ko si oripa kankan fun fifẹ Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- ati ikapa Rẹ

Esi oro fun awon ijo akoko (Al-Jabriyyah) pelu sharia ati nnkan ti o n sele lododo ni:

Nipa ti sharia: Dajudaju Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- fi rinle fun eru ero ati fifẹ, O si fi ise ti si odo re, Ọlọhun- ti ọla Rẹ ga- so pe: {O wa ninu yin eni ti ni fe ayé, o si ni be ninu yin eni ti ni fe orun}[Surah Al- Imran: 152] O tun so pe: {So pe: "Ododo (niyi) lati odo Olúwa yin. Nitori naa, eni ti o ba fe ki o gbagbo. Eni ti o ba si fe ki o sai gbagbo. Dajudaju Awa pese Ina silẹ de awon alabosi, ti ogba re yo yi won po}[Surah Al-Kahf:

29] Olohun ti o la Re ga tun so pe: "{Enikeni ti o ba se ise rere, o se e fun emi ara re. Enikeni ti o ba si se aburu, o se e fun emi ara re. Oluwa re ko si ni se abosi si awon erusin}[Surah Fussilat: 46]

Sugbon nnkan ti o n sele lododo: Dajudaju gbogbo omoyan mo iyato laarin awon ise re ti sesa fun ara re ti o n se won pelu fifere: Gege bii jije, ati mimu, ati titi, ati rira, ati laarin nnkan ti o n sele si i laisi fifere nibere: Gege bii gbogbon latara iba, ati isubu lati oke, oun ni o n se nnkan yen nibi akoko, oun ni o si sesa re pelu erongba re laisi ijenipa nibere, sugbon nibi ikeji, o je eni ti ko sesa, tabi fe nnkan ti o sele si i

Esi oro fun ijo keji (Al-Qodariyyah) pelu sharia ati laakaye:

Ni ti sharia: Dajudaju Olohun- ti o la Re ga- ni Aşedá gbogbo nnkan, ati pe gbogbo nnkan n be pelu fifere Re, dajudaju Olohun- ti o la Re ga- ti şaláyé ninu iwe Re pe gbogbo ise awon eru n sele pelu fifere Re, Oba- ti o la Re ga- so pe: {Áti pé tí ó bá jé pé Allāhu bá fé, awon t'ó wá léyin won ibá tí bára won já léyin tí awon eri tó yanjú ti de bá won. Sugbon won yapa enu (si esin 'Islām). Ó n be ninu won eni t'ó gbàgbó ní òdodo (tí ó jé mùsulúmí). Ó sì n be ninu won eni t'ó şàì gbàgbó (tí ó di nasara). Áti pé tí Allāhu bá fé, won ibá tí bá'ra won já, sugbon Allāhu n se ohun tí Ó bá fé}[Surah Al-Baqarah: 253] Oba ti o la Re ga tun so pe: {Tí ó bá jé pé A bá fé ni, dájúdájú A íbá fún gbogbo emi kòkòkan ní ìmòná rẹ̀, sugbon orò náà ti se láti òdò Mi (báyí pé): "Dájúdájú Mo máa mú nínú awon àlùjànnú àti èniyàn ní àpapò kún inú iná Jahanamò}[Surah As-Sajdah: 13]

Ni ti laakaye: Dajudaju gbogbo aye n je ti Olohun- ti o la Re ga- omoyan ninu aye yii naa je ti Olohun- ti o la Re ga-, ko rorun fun nnkan ti a ni lati se bi o se wu u nibi ohun eni ti O ni nnkan afe pelu iyonda Re ati fifere Re

*

Awon erongba adisokan ti Isilaamu

Erongba ni ede: Won maa n lo o fun awon itumo kan, ninu won: (Erongba ti a gbe kale lati ju nnkan mo, ati gbogbo nnkan ti a ba ti gbero re).

Awon erongba adisokan ti Isilaamu ni: Awon erongba re, ati awon afojusun abiyi re, ti o maa je yo latara idiromo on, won po, orisirisi si ni won, ninu won ni:

Akoko: Imo aniyani ati ijosi kanga fun Olohun- ti o la Re ga- nikan sošo; nitori pe dajudaju Oun ni Aşedá ti ko si orogun fun Un, o si je dandan ki erongba ati ijosi je ti Re nikan sošo

Ikeji: Titu laakaye ati irori silé kúró nínú idarudapo ti ko ni eto ti o n je jade latara pipa sofo okan kuro nibi adisokan yii; nitori pe eni ti okan re ba pa sofo ninu re, ninu ki o je pe gbogbo adisokan patá ni ko si ninu okan naa, tabi ki o je olujosi fun ohun elo ti imolara lasan, tabi ki o je eni ti n yiraa ninu anu adisokan ati igbagbo asan

Ikefa: Isinmi ti emi, ati ti irori, ko nii si ifoya nibi emi tabi idarudapo nibi irori; nitori pe adisokan yii maa so olugbagbo po mo Aşedá re, ti yoo yonu si I ni Oluwa, Oludari ati Adajo Aşofin; okan re yoo wa bale pelu kadara Re, inu re yoo si dun si Isilaamu, ko si nii wa ijiro fun un.

Ikerin: Lila erongba ati ise ninu iyegere nibi ijosi Olohun- ti o la Re ga-, tabi nibi ibasepo pelu awon eda; nitori pe ninu ipile re ni igbagbo ninu awon Ojise ti o ko itele oju-ona won ti o la nibi erongba ati ise sinu.

Ikarun-un: Ipinu ati imu nnkan ni okunkundun nibi awon alamori, ni ona ti o se pe anfaani ise rere kan ko nii bo afe ki o lo o; lati fi reti esan, ti ko nii ri aaye ese afe ki o jinna si i; ni ti ipaya kuro nibi iya; nitori pe ninu ipile re ni nini igbagbo ninu igbedide, ati esan lori awon ise

Olohun- ti o la Re ga- so pe: {Awon ipò (ike àti ipò iyà) n be fun enikokan nipase ohun ti won ba se nise. Oluwa re ki i se onigbagbe nipa nnkan ti won n se nise}[Surah Al-An`am: 132] Dajudaju Anabi- ki ike Olohun ati o la Re maa ba a- ti se wa lojukokoro lori afojusun yii nibi oro re pe: "Olugbagbo alagbara daa julio, Olohun si nife re ju olugbagbo ole lo, ati pe daadaa n be lara olukuluku, se ojukokoro nnkan ti yoo se e ni anfaani, ki o si wa iranlowo Olohun, ma ko agara, ti nnkankan ba sele si e, ma se so pe: Ti mo ba se bayii ni ko ba ri bayii, sugbon so pe: Olohun kadara, nnkan ti O ba si fe ni yoo se; nitori pe dajudaju (ti) maa n si ise esu ni". Muslim ni o gba a wa. Ikefa: Kiko ijo kan ti o ni agbara jo ti o maa na gbogbo nnkan ti o won ati eyi ti ko won sibi fifi rinle esin re, ati ifi idi awon opo re mule, lai bikita nipa nnkan ti yoo sele si i ni oju ona iyen, nibi eyi ni Olohun- ti o la Re ga- ti n so pe: {Awon onigbagbo ododo ni awon t'ó gbàgbó nínú Allāhu àti Ojise Re, léyin náà tí won kò şeyeméjì, tí won sì fi dúkiá won àti emi won jagun fún esin Allāhu. Awon wonyen, awon ni olododo}[Surah Al-Hujurat: 15] Ikeje: Dide ibi oriire aye ati orun pelu atunse eni kokan ati awon ijo, ati ki oro te esan ati awon oore, nibi iyen ni Olohun- ti o la Re ga- ti n so pe: "{Enikeni ti o ba se ise rere, okunrin ni tabi obinrin, o si je onigbagbo ododo, dájúdájú A oò jé kí ó lo igbesi aye t'ó dara. Dájúdájú A ó sì fi èyí t'ó dara julio sí ohun tí won n se nise san won ní esan won}[Surah An-Nahl: 97]

Awon eyi ni apakan ninu awon erongba adisokan ti Isilaamu, a n wa lodu Olohun- ti o la Re ga- lati mu
won se fun wa, ati fun gbogbo awon Musulami; dajudaju Oun ni Olofe Alapon-onle, gbogbo ope ki o maa
be fun Olohun Oluwa gbogbo eda

Ki ike Olohun ati o la Re maa ba Anabi wa Muhammad ati awon ara ile re ati awon saabe re lapapo

O pari lati owo eni ti o se e
Muhammad Solih Al-Uthaymīn

*

Ọrọ ẹsiki nipa adisọkan ti Isilaamu
Ọrọ ẹsaaaju
Ẹsin Isilaamu
Awọn oriṅun Isilaamu
Àwọn ipilẹ́ adisọkan ti Isilaamu
Nini igbagbọ́ ninu Ọlọ́hun- ti ọ́la Rẹ́ ga-
Nini igbagbọ́ ninu awọn mọ́laika
Nini igbagbọ́ pẹ́lu awọn tira
Nini igbagbọ́ ninu awọn Ojijẹ
Nini igbagbọ́ ninu ọ́jọ́ ikẹ́yin
Nini igbagbọ́ ninu kadara
Awọn erongba adisọkan ti Isilaamu